

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel a Kiadja A NAP Ujságvállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I. évfolyam

BUDAPEST, SZERDA, 1907 NOVEMBER 20

72. szám

A HIR 72-ik száma:

Aknamunka

Justh ellen

A függetlenségi párt lemondásra akarja kényszeríteni, mert nem sérti meg a házszabályt. Óálkodnak az elnök-jelöltek

Tizenheten

Megint kilépett két igazi függetlenségi a 48-as Kormánypartból. Velük együtt tizenheten vannak a disszidensek

Bukik Günther!

Menesztik az igazságügyminisztert. Senkinek se kell

El Zágrábba!

A horvát árulók a tartománygyűlés feloszlását kívánják. A Justh-Medakovics tárgyalástól nem várnak békét

Bűn és becsület

Szivák a megtért bűnösök rehabilitálását kéri. Günther megígérte

Elcsapott vasutasok

A győri üzletvezetőség ma elbocsájtotta a sztrájkoló raktármunkásokat

Legyen vége a vitának!

Visontai Soma indítványa. Kardorff után szabadon

Bot az iskolában

A debreczeni tanár botránya

Hlinka vándorutja

Az apostol a hörtönben

Rothschild

három milliója

Álom csupán

A duma a zsidók ellen

ELÉGETTÉK

az osztrák lobogót

KILENC RIPORT

Távirat.

Telefon

JUSTH GYULA

Ami ma már a képviselőházban történik, abból nem kivigyorog, hanem a szó szoros értelmében kiüvölt, hogy itt többé nem horvát obstrukcióról van szó, hanem — házszabályrevizióról.

Hiszen tulajdonképpen és alapjában véve már az közjogi hiba, vagy mondjuk elszólás volt tőlünk, magyaroktól, hogy egyáltalán „horvát obstrukció”-ról beszéltünk. Ennek a parlamenti puccsnak pusztán a nyelvi zagyvasága téveszthette meg annyira a magyar közvéleményt, hogy bevette a „horvát obstrukció” szavát. Mert hiszen horvát obstrukcióról tulajdonképpen beszélni sem, horvát obstrukciót a magyar képviselőházban csinálni nem lehet. Miről van itt szó? Arról, hogy az ország egy pár vármegyéje, amelyek véletlenül a Dráván túl fekszenek és a lakossága tulnyomólag nem magyar ajkú: fellázadt a magyar parlament tárgyalásának endje, nyugalma és méltósága ellen. Éppen úgy, amint fellázadt a magyar törvények ellen a darabontorkorszakban mindaz a vármegye, a melyik elég gyenge volt a törvénytelen kormány rendeleteinek és kreaturáinak engedelmeskedni. Amit ez a negyven összeszedelődzött horvát bicskás csinál most a parlamentben, az nem obstrukció, hanem z e n d ü l é s. Azért a házszabályok révén megfogni, avagy megfojtani nem lehet. De meg lehet rövidesen fojtani a törvény erejével.

Obstrukció! Hogy lehetne obstruálni meggyőződés nélkül, nemzeti közvélemény nélkül, az állami intézmények védelmének öntudata nélkül? Mindez hiányzik a horvát támadás lényegéből. Nincs nemzeti tartalma, mert nincs horvát nemzet, nincs becsülete és nincs mögötte közvélemény, mert egy pár Polónyi Géza által ránk szabadított politikai kalandornak az aljas mérénylete. És végül nincs benne meggyőződés sem, mert hiszen — a kiegyezés ellen folyik. A kiegyezést pedig a horvátok, akik nyilvánvalóan Ausztria bérencei, valóban nem fogják megobstruálni, amint Bécsből csak egyetlen csitt-szó hallatik feléjük.

Ezt a nem-obstrukció obstrukciót tehát kétségtelenül nagyon rövidesen le lehetne törni. Csak a törvény utjához kellene folyamodni. Akár a horvát tartománygyűlés feloszlásával, akár a magyar nyelv parlamenti jogának és szentségének, egyedüli uralmának kérlelhetetlen szigorú magyarosztatásával, de ha kellene: akár a horvát autonómia felfüggesztésével és a magyar ökölsúlyának teljes éreztetésével. Ám, ha ehhez nincs erő a kormányban, lehetne erő a kép-

viselőházban. Az ellenforradalmat, a horvátok kipofozását is az egész nemzet tapsa kísérné, ha helyreállana nyomán a rend.

Mindezt azonban sem kormány, sem képviselőház nem teszi meg. Folyik tovább az undorító komédia, zug a „visoki sabore” és a kormánypart mamelukjai a helyett, hogy a kötelességüket teljesítenék, csak ingerlik a horvát képviselőket és a hatvanhetes alelnökök azzal, hogy igazságtalanul használják velük szemben a házszabályt, csak bősztik őket. Mi ez? Hova vezet ez? Mi ennek a nyilvános tendenciája? Pusztán csak a házszabályrevízió.

Nevetségesen szembeszökő a taktikájuk: úgy elvadítani a parlamenti helyzetet, olyan örült felfordulást támasztani, hogy azután mindenki előtt csak megváltásnak, csak rendcsinálásnak látszassék, amikor a kormány végre megszólal: „Nem tehetünk róla, szigorítani kell a házszabályokat!” Ezért engedi a kormány dühöngeni a horvátokat és ezért dühíti őket a mamelukserreg és az alelnökök. Nem horvát obstrukció ez, hanem nagy komédia a revízió bevezetésére.

Igen. Tessék tisztába jönni azzal, hogy itt nem horvát garázdálkodás, hanem kormánytrükk folyik. A „visoki sabore”-k szóáradata egyrészt és az alelnöki garázdálkodás másrészt nem a szolgálati pragmatika miatt van, hanem az egyetlen alkotmányvédelem, a házszabály meggyilkolása miatt. Ugyanaz itt a helyzet is, a tárgy is, de még a dátum is, ami a gyalázatos Tisza-féle csiny idejében volt. Erőszakkal, vagy ravaszszaggal, vagy akármivel ki kell csavarni a magyar parlament kezéből egyetlen fegyverét, hogy azután akadálytalanul jöhessen a kiegyezés, meg a — létszámemelés. Csak-hogy Perczel és Tisza csak a zsebkendőt rázták, de Wekerleék, meg Rakovszkyék még rondább rongyot ráznak: a horvátokat. Idáig jutottunk.

És ezért teljes a bizalmunk Justh Gyulában, aki vagy szintén látja ezt, vagy a maga magyar lelke nagy intuíciójával megérezte. Az ő kezében és — ó jaj, — már csak az ő kezében látjuk biztonságban a házszabályokat. Az utolsó csatár, aki ott áll az alkotmányvédelem bástyáján és megvédi azt horvátától, kormánytól, mameluktól. Az ő példájának és az ő szellemének kell megszállani a képviselőház többségét is, hogy szentnek lássa a házszabályokat.

Mert ama napot, melyen azokhoz hozzá próbálnának nyulni: furcsa betűkkel jegyeznék bele Klió a magyar történelembe.

VIHAR A HÁZBAN

Függetlenségi mamelukok Justh Gyula ellen. Haldoklik a horvát obstrukció.
 Utban a házszabályrevízió felé

Ma végre színt vallott a függetlenségi mameluktábor. A Ház mai ülése végén, a horvátok obstrukciójából hirtelen fakadt viharban szemérmetlenül tüntettek a Ház kiváló elnöke, Justh Gyula ellen. Mindenkit meglepett a hirtelen támadt vihar. Nyilvánvaló volt a tendenciája: erőszakkal provokálták a vihart, hogy a horvátokon át Justh Gyulát bosszantsák, vagy éppen lemondásra kényszerítsék.

Eleinte csendesen indult az obstrukció. Tizenkét óra után, mintegy vezényszóra támadt a kavarodás. Babics-Gyalszky Lyuba beszéde alatt egyszerre megszűnt a nyugalom; nagy lármára kerekedett:

— *Elég volt már! Nem hallgatjuk tovább!*

Ez volt a vihar előjátéka. Felujult és megerősödött mindez, amikor Muacsevics Vazul állott fel szólásra:

— *Komédiások! Pojácák!*

— *Ne hallgassuk meg!* — kiáltották feléje minden oldalról.

Justh Gyula cseppet sem ingoványos, majd így intette csendre a zajongókat:

— *Csendet kérek! Névszerint fogom megnevezni a zajongó képviselő urakat.*

Ebben a percben történt az a szégyenletes dolog, hogy a függetlenségének nevezett mameluk tábor dezavualta saját elnökét:

— *Csak tessék! Nem törődünk veled!* — kiáltották gúnyosan az elnök felé:

Visontai Soma is felpattant a helyéről:

— *Nem vagyunk gyerekek! Nem türjük tovább ezt a komédiát!* — kiáltotta.

Nagy zaj támadt. Az elnök Visontai Somát, Hoffmann Ottót és Sümegi Vilmost rendreutasította. Furcsa válasz hangzott fel erre:

— *Éljen Hoffmann!* — kiáltották. Tizhusz függetlenségének inkább Hoffmann kell, mint Justh Gyula.

Ezzel véget is ért a vihar. Hiszen a művihar rendezőinek nem is volt egyéb a céljuk, mint hogy Justh Gyulát, ha lehet eltérítsék a házszabály-tisztelet merov, de feltétlenül tiszteletreméltó álláspontjától. Ez a manőver nem sikerült. Egy eredménye azonban mindenesetre van, mert megvilágította egy sötétben dolgozó függetlenségi csoport csuf aknamunkáját.

A Ház különben ma elfogadta az autonóm vámtarifá negyedik, ötödik és hatodik szakaszait.

A képviselőház ülése

— 1907. november 19-én. —

Féltizenegy órakor nyitotta meg a Ház mai üléset Justh Gyula elnök. Eszrevétel nélkül hitelesítették a múlt ős jegyzőkönyvét.

Az autonóm vámtarifáról szóló javaslat tárgyalása után megkezdtek a negyedik cikk tárgyalását.

Popovics Dusán: Nem fogadja el a negyedik cikket.

„Menjenek Belgrádba!”

Budiszavlyevics Bude (szót kér — magyarul): Személyes megtámadtatás kérdése címén kérek szót. (Magyarul folytatja beszédét): Tegnapelőtt Ugron Gábor, tegnap pedig Hódy Gyula nyilvánvaló tendenciával ezt kiáltotta a horvátok felé:

— Menjenek Belgrádba! Spiónok!

Kötelességének tartja, hogy erre reflektáljon. Amennyiben ebben a közbeszólásban vád van, azt méltán csodálja. Hiszen ő, mint szerb újságíró és horvát politikus, több ízben volt már és még több ízben el fog menni Belgrádba, hogy az ottani állapotokról személyes tapasztalatokat szerezzen. Mikor legutóbb ott volt, akkor is ez a cél vezette. Végtelenül csodálja ezt a vádat azért is a függetlenségi párt részéről, mert hiszen éppen ők voltak azok, akik szintén elmentek Belgrádba annak idején, hogy ott szövetséget keressenek.

Popovics Dusán: Kossuth Ferenc is leutazott Belgrádba! (Zaj a baloldalon.)

Szterényi és a tengerészet

Falytatták a negyedik cikk részletes tárgyalását. Többek felszólalása után szólásra állott fel:

Supilo Ferenc (horvátul beszél): Nem fogadta el a törvényjavaslatot, nem fogadja el a negyedik cikket sem. Hosszasan indokolja ezt a kormány iránt való bizalmatlanságával. Jelen esetben annyival is bizalmatlanabb a kormány iránt és azért sem fogadja el a törvényjavaslatot, mert hiszen Szterényi József államtitkár munkája ez; már pedig ő az oka a horvátok és magyarok között felmerült egész konfliktusnak. A negyedik cikk a tengerészeti ügyekkel is foglalkozik, az államtitkár teljes tudatlanságát árulja el ezen a téren. Mit is akar Szterényi tengerészeti ügyeknél. Hiszen ha lemegy Fiuméba Szterényi, akkor pezsgőzik. És azt jól is teszi: a pezsgőzéshez ért, de a tengerészekhez halvány sejtelmé sincsen.

Elnök: Supilo Ferencet rendreutasította.

Surmin György, Brlic Vratoszlav, Modrusán Gergely, Vinkovics Tivadar, Pribicevics Szvetozár horvátul beszélnek a negyedik cikk ellen.

Vihar!

Babics-Gyalszky Lyuba horvátul beszél, majd egy papirlapról olvas valamit.

Felkiáltások: Ne olvasson! Hol az elnök?

Babics-Gyalszky Lyuba: Befejezi beszédét.

Elnök: Következik?

Jegyző: Muacsevics Vazul. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Komédiások! Pojácák! Nem hallgatjuk meg! Pimaszok! (Nagy zaj.)

Muacsevics Vazul (nyugodtan áll a helyén, majd beszélni kezd): Visoki Sabore!

Felkiáltások: Menjen haza! Takarodjanak el Zágrádba!

Elnök: Folyton csönget. (Nagy zaj. A baloldalon a padokat verik.)

Muacsevics Vazul: Beszél horvátul. (Hosszantartó nagy zaj.)

Elnök: Névszerint fogom megnevezni a zajongó képviselőket.

Felkiáltások a baloldalon: Csak tessék!

Elnök: Sümegi Vilmost rendreutasítja.

Visontai Soma (padjára csapva felugrik): Nem vagyunk gyerekek, hogy ezt a komédiát eltűrjük! Gyalázat, ami itt történik!

Hoffmann Ottó közbekiált.

Felkiáltások a függetlenségi pártan: Éljen Hoffmann!

Muacsevics Vazul: Nagy zajban befejezi beszédét.

Roics Milán: Szólásra jelentkezik.

Eber Antal: Ezt a gazembert még meghallgatjuk?

Felkiáltások: Ez záratta be a magyar iskolákat! Hóhér!

Roics Milán folytonos zajban befejezi beszédét.

Novoszel Mátyás: Horvátul beszél.

Felkiáltások: Gyalázat! Pap létére komédiázik! Mit csinál a gazdasszonya? (Nagy derűlttség.)

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Csend!

A Ház ezután több horvát obstrukciós felszólalása után elfogadta az autonóm vámtarifáról szóló javaslat negyedik, ötödik és hatodik szakaszait.

Az ülés három órakor végződött.

Interpelláció a vagonhiány miatt. A kormány nyakra-főre gyártja az édesszavu kommunikéket, amikben a vagonhiány megszüntetésére tesz szédelő ígéreket. Az állapotok

persze nem javulnak: kommunikék útján se a fővárost nem lehet ellátni szénnel, se a vidéket nem lehet megszabadítani a sószerűség nyomasztó súlyától. A panaszos levelek garmadával ostromolják a képviselőket, de nehezen találkozik olyan, aki szóvá merné tenni a kormány gyámoltalanságát. Végre Farkasházy Zsigmond vállalkozott rá, hogy a parlamentben panaszozza föl az országos veszedelmet. Farkasházy interpellációt jegyzett be. A kereskedelmi- és pénzügyminisztertől fogja számon kérni a vagonhiányt és a vele járó gazdasági bajokat. A kereskedelmi kormány azt állítja, hogy a vagonhiánynak nem Kossuth Ferenc az oka, mert az ő minisztersége alatt több mint tizezer kocsival szaporodott az államvasutak vagonparkja, a forgalmi zavarokat az állomásvágányok és raktárak elégtelensége okozza. Azt is a kormány mondja, hogy sürgős intézkedés történt a sószerűség ügyében, mert holnaptól kezdve száz kocsi áll rendelkezésre. Ha ez igaz, akkor remélni lehet a bajok enyhítését. A kormány mosakodása azonban szubjektív dolog és a vagonhiány miatt szenvedőknek sovány vigasztalás.

Fátyolt a multra!

Aki bünt követett el, de meglakolt, ne legyen becsületevesztett. Szivák Imre mondotta az igazságügyi bizottságban. Törvényt készítenek róla

A büntető-novella részleteit tárgyalta ma délutáni ülésén a képviselőház igazságügyi bizottsága. Kimagasló eseménye volt a vitának az a beszéd, a melyet Szivák Imre a bűnös és megbűnhődött emberek rehabilitációja mellett mondott. Szivák a rideg jogi formalizmusba szivet, emberszeretet akar bevinni, hogy ne vágassák mindig a megtérni akaró szemébe rovtott multját, hogy ne szakgassa föl a törvényt a már behegedt lelki sebeket. Szivák beszédéből kiragadjuk az alábbi megkapó részletet:

— Egy szegény vasutas édesanyja — mond — halálos beteg volt. Operálni kellett volna, de fiának nem volt pénze. A pénztárból vette ki a szükséges ezerhatszáz koronát. Az operációval megmentette édesanyját, de másnap a rovincsolásnál kiderült a sikkasztás. A vasutast elítélték és büntetését kitöltötte. Állás után nézett és hosszas utánjárással kapott egy magánvasutnál díjnoki alkalmazást. Ott azonban kiderült, hogy el volt ítélve. Elcsap-ták és el is bukott. Elmond még több hasonló esetet, a melyekből azt a szomorú tanúságot vont le, hogy Magyarországon, ha valaki egyszer botlást követett el, annak a terhét egész életén keresztül viseli. Óhajtaná, hogy ha valaki kitöltötte büntetését s évek hosszú során át a legkifogástalanabb módon élt, rehabilitálják, helyezték vissza becsületébe. Franciaország vezet e tekintetben. Ott három rendszer van. Lehet rehabilitációt szerezni kegyelem által, bírói tárgyalás útján ítéletileg és a harmadik mód, hogy az illetőt titkos eljárás után hivatalból törlik az elítéltek sorából. Kéri a minisztert, vegye figyelembe ezt az eszmét.

Günther igazságügyminiszter kijelentette, hogy a kodifikációs osztály már dolgozik is ilyen irányu javaslaton és azt hiszi, legközelebb megoldást nyer ez a kérdés. Az igazságügyi bizottság ezután kimondta, hogy a kiskorú bűnösök megdorgálása, próbára bocsátása és javító-intézetbe való utalása nem büntetés. Bakonyi Samu a kereskedői hitel elleni támadások szigorubb büntetését kérte. Büntetni kell azokat a köztisztviselőket is, akik a törvényhozásilag meg nem szavazott adók beszedésénél és ujoncok kiállításánál hivatalos funkciót teljesítenek. Szigorubb kell büntetni a magyar nemzeti egység ellen intézett támadásokat is. A bizottság e javaslatokat az általános revízió keretébe utalta.

Korányi és Fröhlich Redőnygyár Budapest, VI., Gyár-u. 12/I.

Ajánlja többszörösen kiténtetett „HUNGÁRIA” magy. kir. szabadalmazott és védjegyzett önműködő hydr. és pneumat. ajtócsukó, ablakszellőztető, napellenző, lakatosáru, ajtó- és ablakredőny-gyártmányait. Tessék képes árjegyzéket kérni!

TELEFON SZÁM: 23—76.

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Justh állja a harcot

Formula van, de a válság nem szűnt meg. Gyalázatos hajsza az elnök ellen. Justh le fog mondani. * Andrassy békit. Visontai, a magyar Kardorff *

Menekülnek a Royal-klubból

Az elnökválságot elodázták, de nem oldották meg. *Wekerle* bábáskodása mellett formulát eszeltek ki — a politikai betegségek orvosszere régtől fogva ez — és ez a formula mindenkinek igazat ad. *Justh* Gyulának is, az alelnököknek is. A kikötés csupán az, hogy egymást nyílt ülésen nem dezavualják. Természetes, hogy ezzel a hadiállapot ne megszűnt meg. Csak rövid fegyvernyugvárról lehet szó, amelyet az ellenfelek erőgyűjtésre használnak föl. *Justhot* elárulja a pártja, — ez ma már bizonyossá vált. Az elveiből elrugaskodott függetlenségi párt a hatvanhetes *Návay* és *Rakovszky* mögé állt, akik *Perczel* Dezsőhöz képest valószínűsége zsebkendőgyárosok lehetnek. A megoldás áldozatát követel: *Justh* elnöki székét s ezzel a legliberálisabb 48-as államférfiu száműzetését. *Justh* lemondása a küszöbön van s már leplezetlen mohósággal törtetnek az éhesek, a hirhedt „önzetlenek“, hogy a jól dotált méltóságba beleüljenek. Akár a magyar szólásszabadság árán is. Az utolsó kísérletet a béke megszerzésére *Andrassy* belügyminiszter vállalta, aki azzal a reménységgel áztatja magát, hogy ki tudja egyenliteni az ellentéteket. Az elnökválsággal párhuzamosan tart az ál-függetlenségi párt válsága is. Ma *Babocsay* Sándor és *Csepán* Géza léptek ki a szomoruan züllő pártból, amelyet többen is elhagyni készülnek.

Hajsza Justh ellen

Megvan a formula

Izgalmas folyosói párbeszédnek előzték meg a képviselőház mai ülését, amely csak féltizenegy órakor kezdődött, mert a házszabályok kezelésének dolgában újabb tanácskozás volt az elnökség tagjai és a kormány között. *Justh* Gyula, *Návay* és *Rakovszky* alelnökök, továbbá *Wekerle* és *Kossuth* Ferenc tanácskoztak, míg a képviselők izgatottan várták a fejleményeket. Háromnegyed-órás tárgyalás után *Justh* Gyula nyilatkozott elsőnek az eredményről.

— Nincs semmi baj. Megvan a formula! — mondotta az elnök.

Rakovszky e szavakkal lépett a folyosóra:

— A dolgok rendbe jönnek.

A formula, amelyben megállapodtak, a következő:

Justh elnök a jövőben, amikor horvát képviselőnek a házszabályokhoz vagy személyes kérdésben — a horvát nyelv használatának megengedése mellett — szólásjogot ad, ki fogja jelenteni, hogy ezzel nem akarja helyteleníteni az alelnökök eljárását. Ha az alelnökök elnökölnek, szuverén vezelői a Ház tanácskozásának és eljárásuk fölött csak a képviselőház van bíráltra jogosítva.

Ez a megoldás, amely a válságot legfőleg csak ideiglenesen odázza el, de meg nem szűntetné, a képviselők többségét nem elégitette ki. Nyomban nagy vita is kerekedett a folyosón.

Nem kell!

Éber Antal azt mondotta, hogy ez a formula lehetetlen helyzetbe sodorná a többséget. Ha ma *Justh* a házszabályok kezeléséről való fölfogását érvényesíti, holnap megeshetik, hogy a Ház az alelnökök ellenkező magyarázatával kerül szembe. *Rakovszky* alelnök azzal védelmezte a formulát, hogy itt főleg *Justh* megtartásáról van szó és

arról, hogy a horvátok ne dicsekedhessenek el az elnökség fölrobbantásával. Az elnökség eljárásában tehát nem a logikát, hanem a taktikát kell keresni. Ez az okfejtés azonban nem győzte meg a képviselőket. *Éber* Antal ismételt kifogásolta a formulát és megjegyezte, hogy nem szabad akut kérdéseket állandóvá tenni és a megoldástól visszariadni. *Rakovszky* azt felelte, hogy az alelnökök pártjuk elé viszik a dolgot és meg van győződve, hogy taktikáját helyeselni fogják. Több kormánypárti 48-as, akik mindenáron el akarják kedvetleníteni a liberális *Justhot*, szemérmetlenül csinálták a hangulatot az elnök személye ellen s némelyek nem átalították horvát-szimpatiókkal megrágalmazni a színmagyar, közismerten sovinszta államférfiut. Sejtethető, honnét fu a szél. Az elnök-örsemek máris jelentkeznek és szervezik a reakció gárdáját.

„Csináljatok klotürt“

Sándor Pál képviselő fölháborodott a fiatal mamelukok izléstelen tüntetésén, amelyet látszólag a horvátok ellen intéztek, de voltaképp *Justh* nak szántak. *Visontai* Soma és *Csitári* Béla néppárti — szép társaság! — erre megjegyezték, hogy a világ egyetlen parlamentjében se tűrnének hasonló obstrukciót.

— Akkor csináljatok klotürt, ahogy azt gróf *Andrassy* tervezte. — felelte *Sándor* Pál. Ez a mostani eljárás nem méltó egy kulturműzethez.

Návay alelnök közbeszólt:

— Nem szabad a dolgot élére állítani.

Itt is, ott is nagyobb csoportok alakultak a folyosón és már arról beszéltek, hogy legjobb lenne elnöknek — *Tóth* János államtitkár. *Justh* után *Tóth*? *Szilágyi* Dezső után is — *Perczel* Dezső következett.

Justh mellett

A folyosón *Kmetty* Károly nagyobb csoport előtt dicsérte *Justh* elnöki tapintatát. Ott állt *Rakovszky* István is, amikor ezt mondotta:

— Ime, ha *Justh* elnököl, nincs házszabályvita, nincs névszerinti szavazás. Mégis csak jobb az ő rendszere.

Rakovszky megjegyezte:

— Az én meggyőződésem az, hogy a horvátokkal szemben csak az erőszak használ.

Szász József leferrázta az alelnököt:

— Nincs igazad, nem lehet *Perczel* politikáját igazolni!

Az alelnök csöndesebb hangon szólt:

— Az egészen más volt!

Josipovics Géza horvát miniszter a csoport-hoz lépett és *Kmetty*nek adott igazat.

— Minden tekintetben helyeslem — ugymond — *Justh* álláspontját. Csak így lehet a kérdést megoldani. Ha a Ház dezavualná az elnököt, én is levonnám a konzekvenciákat. Nem lehet a házszabályokat csak a horvátok ellen magyarázni.

Kmetty másutt is védelmébe vette *Justh*nek egyedül korrekt álláspontját.

— Hát nincs semmi jogérzék bennetek? — kérdezte a Tisza—*Perczel* hagyományára esküvő reakciósoktól. *Justh* a törvény alapján áll. Szomorú bizonyossága a mi cinizmusunknak, hogy a házszabályt ellenkezés nélkül úgy kezelhették, mint *Návay* és *Rakovszky*. *Esküszöm*, hogy ha egyedül maradnék is, kitarok *Justh* mellett.

Rakovszky és Návay

Rakovszky István elemében van. Az egyik pillanatban azt hangoztatja, hogy ő békét akar az elnökségben, majd fogadkozik, hogy a legvadabb erőszaktól sem riad vissza. *Návay* Lajost *Andrassy* dirigálja, akinek kedves terve a parlamenti szájkosár. *Návay* különben kijelentette, hogy ő tiszteli és — szereti *Justhot*. Ő

lemond az alelnökségről, ha ezzel elejét veheti a bonyodalmaknak. Bizik a formulában, amely egyelőre békét teremt. *Návay* nagyon helyesen jegyezte meg, hogy a horvát kérdést a Supilókkal való barátkozás mérgecsitette el.

Béke minden áron?

A horvát komiszkodásnak még mindig nincs vége. Álnok arccal beszélnek a békéről, amelyet mindenáron meg akarnak kötni és a Házban szemérmetlenül folytatják az obstrukciót. *Justh* Gyula magához kérte *Medákovics* Bogdánt, a kivel holnap reggel a béke lehetőségéről fog tanácskozni. Az elnöknek azt a javaslatát, hogy az összes vitás kérdéseket regnikoláris bizottság elé vigyék, hajlandók elfogadni a horvátok. *Justh* kijelentette, hogy nem bizik a békében. Maguk a horvátok is csüggedten beszélnek a kilátásokról; lázadásuk mérges gyümölcse előttük hever, de most már nem mernek beleharapni. Supilókkal békét kötni lehetetlen. Nincs az a jó béke, amely ne alázná meg az országot. A horvát kérdést radikálisan kell megoldani: rugja vissza a kormány *Supilo* bandáját Zágrábba.

Lázadoznak

a kvótaemelők

A függetlenségi pártban igen elmergesedettnek látják az elnökség nézeteltérését. Ugy hiszik, hogy a formula, mely ma dél előtt született meg, tartós békét nem teremthet. Lehetetlen állapot az, hogy az elnök is másképp értelmezze a házszabályokat, az alelnökök is. Egységes állásponttal lehet csak legyőzni a rakoncátlan horvátokat. A 48-as mameluk pártban ma este sok képviselő volt jelen, különösen *Hellebronth* Géza és *Szentiványi* Gábor ágaskodtak *Justh* ellen. A hangulat az, hogy a párt zöme nem fogja magáévá tenni *Justh* Gyula házszabálymagyarázatát s az első kínálkozó alkalommal kifejezést fog adni ennek. Ez fogja maga után vonni *Justh* Gyula távozását.

Féltik a koalíciót

Különben a többségi párt elejtettnek tekinti *Justh* Gyulát s a pártkörben ma már egyesek *Tóth* János elnök-jelöltségének próbáltak híveket szerezni. Senki se fogadta komolyan. Ott még se tart a függetlenségi párt, hogy minden csip-csup ember fölkinálkozását számba vegye. Valaki *Barabás* Bélát említette; ő hü mameluk mostanában, talán megszegné a házszabályokat is — gondolják.

Néhány emberben fölükerekedett a jobb érzés s ezek csitították az okvetetlenkedő analfabétákat. *Hoitsy* Pál nagyon meg volt ijedve, biztatta a párttagokat, legyenek türelemmel, *Justhot* tartani kell, mert ez a koalíciónak legfőbb érdeke.

Andrassy szerepe

A belügyminiszter ma a Házban tanácskozott a két alelnökkel és előttük kifejtette álláspontját az elnökválság dolgában. *Hir* szerint gróf *Andrassy* Gyula azon fáradozik, hogy az elnökség fölről fölmerült ellentéteket elsimítsa, ha lehet, végképp eloszlassa. Szóval, a belügyminiszter *Justh* mellett van. Legalább a szállongó hírek erről szólnak.

Hirtenstein Lajos képviselő, mikor meghallotta, hogy *Justh* ellen mily szemérmetlenül intrikálnak, így sóhajtott föl:

— Mi lesz ebből a függetlenségi pártból, ha egy olyan becsületes embert, mint amilyen *Justh*, kimarnak!

Az utód — Apponyi?

A függetlenségi kormánypártban ma felmerült az a kérdés, hogy ha *Justh* tényleg ott hagyja az elnöki méltóságot, ne tegyenek-e a helyére valami jelentéktelen, szürke politikust. Egyesek azt pendítették meg, hogy a kormány valamelyik tagja vegye át az elnökséget, lehetőleg *Apponyi* Albert gróf. Nagyevű, tekintélyes, tiszta multu embert akarnak állítani a nagy közjogi méltóságra, nem holmi strébert, kit a változó idők s a szerencse tettek ugynevezett nagy emberré.

Justh fogadalma

Nincsenek sokan Justh mellett. Csak azok a széleslátókörű, komoly politikusok, kik ma még benn vannak a függetlenségi pártban. Sajnos, nincsenek sokan. De vele van az ország becsületes közvéleménye, mely kívánja ugyan a horvát arcátlanlás megtorlását, de a házszabályok sérelme nélkül.

Nagy Sándor függetlenségi és 48-as képviselő egy nyilatkozatában, melyet ma *A Hír* munkatársa előtt tett, ezeket mondta:

— Nézetem szerint abszurd dolog, hogy egy képviselőházi elnököt azért támadjanak, mert a házszabályokat megtartja. Bármily óriási csapás és szégyen, hogy a horvátok obstrukciót csinálhatnak a magyar parlamentben, lehetetlenség egy erkölcsi alapon álló pártnak és kormányának arra gondolni, hogy az obstrukciót törvénytelenység vagyis házszabály-sértés árán törjék le. Csodálatos dolog, hogy olyanok, akik a legnagyobb önfeláldozásra készek voltak és pedig méltán, a házszabályok érintetlenségeért, most könnyű szerrel az elnöktől kívánják házszabályellenes eljárást. Tisztán áll, azt hiszem, mindenki előtt az a feladat és cél, hogy a horvát obstrukció végső az országra, de akik ezt törvénytelenység árán akarják megtörni, azokban legyen nyíltság és ne akarják, hogy a Ház elnöke vegye magára a törvénytelenységnek nemcsak ódiumát, hanem immoralitását is. Nem becsülni kell függetlenségi embernek Justh Gyulát, hanem ünnepelni, hogy csodálatos férfiasággal és becsületes nyíltsággal állt őt az alkotmánybiztosítéknak elismert és felismert házszabályok mellett és nem akar precedenst adni arra, hogy a házszabályon rést üssenek. Abban a nagy izgalomban és haragban, melyet a horvát obstrukció mindenki felidézett, lehetnek talán sokan is, akik Justh Gyulára haragszanak azért, mert törvényteleniséggel az obstrukciót letörni vonakodik, de nem hiszem, hogy komoly megfontolással bárki is elejtsen egy képviselőházi elnököt azért, mert fogadalmához híven, elnöki eljárásában a törvényt és a házszabályt tartja szem előtt.

Nagy Sándor mondja, hogy Csanádvármegegyében — Justh szűkebb hazájában — általános helyesléssel fogadják az elnök magatartását.

Ujabb kilépések a Kormánypartból

A mameluk-tábor, melyet Kossuth Ferenc vezényel a kvótaemelés megszavazására, egyre züllik-bomlik. Nem lehet feltartóztatni a szecessziót, bármennyire is szeretné a kilépéseket megakadályozni a párt intézősége. A kapacitások nem használják, bizonyos erre az, hogy ma két hevesmegyei képviselő lépett ki a hitehagyott kormánypartból. Csépany Géza az egyik, Babocsay Sándor a másik kilépő. Közös levélben jelentették be elhatározásukat Kossuth Ferenc pártvezérnek. Levelük így szól:

Nagyméltóságú pártelnök ur!

Tisztelettel bejelentjük, hogy a függetlenségi és 48-as pártkörből kilépünk. Okunk, mert ez a pártkör a kiegyezés komplexumát elfogadta. Ez pedig a mi több mint harminc éve vallott politikai alapelveinkkel és felfogásunk szerint az úgynevezett paktum rendelkezéseivel is ellenkezik. Biztosítjuk azonban Nagyméltóságodat, hogy a függetlenségi és negyvennyolcas politikai elveket jövőre is híven és rendületlenül fogjuk követni.

Fogadjuk Nagyméltóságod kitünő tiszteletünk őszinte kifejezését.

Budapest, 1907. november 19.

Babocsay Sándor.
Csépany Géza.

Az újabb kilépések nagy feltűnést keltettek ma a Házban, különösen a Csépanyé, mert ő róla azt hitték, hogy biztosan a pártkörben marad s a kvótaemelés bűnét és szégyenét viselni fogja. Mondogatták is neki a folyosón:

— Majd visszajössz te hozzánk, Géza!

— Nem én, soha! Inkább ti fogtok csatlakozni hozzánk — válaszolta Csépany.

A kormány kitarthatja ma azt a tendenciózus hirt terjesztik, hogy a függetlenségi pártból kilépett képviselők csütörtöki értekezletén Polónyi Géza is meg fog jelenni. Ez természetesen nem igaz, mert Polónyi teljesen pártköteléken kívül marad és pedig egyszerűen azért, mert nem akar vele együtt működni. Mondják, hogy Polónyi vezére szeretne lenni a kilépetteknek, de ez se egyéb ábrándnál. Polónyi politizáljon, ahogy akar, de azt a szívességet igazán nem fogják megtenni a kilépettek a kormányának, hogy Polónyit állítsák a harcok ellenék élére. Szó sincs róla. Még csak nem is küzdenek vele együtt.

A bán fejét!

Ez a béke ára

A horvát konfliktus békés megoldásának ügye ma nem haladt előre. Medákovics Bogdán, a horvát-szerb koalíció elnöke csak holnap találkozik Justh Gyulával, de egyelőre vele sem közli a horvátok békefölteleleit mindaddig, amíg érdemleges tárgyalásra nem kerül a sor. Ehhez azonban kevés reményt fűznek a horvátok, akiknek az az álláspontjuk, hogy tartós béke nem jöhet létre másképp, csak a horvát országgyűlés feloszlata és új választások kiírása által. Ezt a választást pedig nem szabad Rakodczay bánnak vezetni. Az ő távozása a béke előfeltétele. Amíg megegyezés nincs, a horvátok az obstrukció folytatásával fenyegetőznek. Taktikájukat ahhoz mérik, hogy Justh Gyula elnököl-e vagy pedig az alelnökök. Justh eljárását azzal honorálják, hogy rövidre fogott beszédekre szorítkoznak, ha azonban az alelnökök vezetik a tanácskozást, ezt provokálásnak tekintik és a provokálásra technikai obstrukcióval felelnek. Minden szakasznál névszerinti szavazást fognak kérni.

Rakodczay Sándor horvát bán a jövő hét elején Budapestre érkezik, hogy a görög keleti szerb egyház kongresszusa által hozott határozatok és a patriárkaválasztás ügyében Wekerle-vel tanácskozzék. A bán ma meglátogatta elődje, gróf Pejacevics Tivadar, aki tegnap érkezett Zágrábba.

Visontai indítványa

Kardorff-utánszat

Politikusok törlik a fejüket, miképp lehetne megoldani a horvát válságot úgy, hogy az a bizonyos kecske is jóllakjék, a káposzta is megmaradjon. Egy formulát Visontai Soma is kieszelt és holnap előterjeszti a Házban. Visontai a képviselőház szerdai ülésében felszólal a javaslatához és a Ház külön engedelmét fogja kérni az iránt, hogy a vámtarifától eltérően, a házszabályokhoz szóljon s ezzel kapcsolatosan a horvát beszédekről.

Értesülésünk szerint Visontai ki fogja jelenteni, hogy Justh eddig valóban házszabályszerűen járt el, de a jelenlegi állapot már tűrhetetlen. Justh házszabálymagyarázata csak a horvátoknak előnyös, — mondja — mert amíg az ő horvát beszédekről az elnök a tolmács útján értesülést szerez, addig a Ház tagjai nem tudják, hogy tulajdonképpen mit beszélnek képviselőtársaik. Ez így tovább nem maradhat, mert az államérdek s a parlamentarizmus becsülete is követeli a visszás helyzet megszüntetését. Kifejti még beszéde során Visontai, hogy az 1848. évi IV. törvénycikk szerint a képviselőház tanácskozási nyelve a magyar, az 1867. XXX. törvénycikk által a horvátoknak biztosított jog pedig már annyira tulleng, hogy ellene cselekedni kell. Ez pedig az elnök joga és kötelessége. Visontai tehát beszéde végén föl fogja szólni az elnököt a következőkre:

Az elnök távolítsa el maga mellől a horvát tolmácsot, a vámtarifa vitáját pedig, miután a horvátok már eleget beszéltek, önhatalmulag zárja be és a javaslatot bocsássa szavazás alá.

Visontai javaslata, mely egészen Kardorff-szerű, holnap a Ház ítélete alá kerül.

Vajjon helyeselni fogják-e ezt az indítványt, mely tulajdonképpen nem más, mint zseb-kendőszavaztatás, a házszabályok fölrugása. Nem hiszszük, hogy Justh erre kapható volna.

Az öreg Josipovich üdvözli Justhot

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, ma Varasdról a következő táviratot kapta:

Fogadd férfia magatartásod miatt őszinte baráti üdvözléteimet. Josipovich Imre.

Josipovich Imre a régi szabadelvű kormányok horvát minisztere volt, becsületes unionista, őszinte magyarbarát, a mostani horvát miniszter apja. Ma öreg, tapasztalt politikus, aki lent Horvátországban látja a rettenetes dulást, amely a lázadó Supilóhad munkájának eredménye. Josipovich Imre üdvözléte az egyszerű üdvözléteknél jóval többet jelent. Jelenti azt, hogy Justh Gyula — nem pedig Wekerle, Polónyi vagy Rakovszky — halad azon az uton, amely a magyarbarát horvátoknak is szimpatikus, a nemzeti érdekeknek pedig egyedül megfelelő. Josipovich Imre távirata nagy elégtétel Justh Gyulának, nemcsak mint Házelnöknek, de mint politikusnak és taktikusnak is.

Elszólások.

A Niagara hőséges zuhagata semmi ahhoz a vizenyösséghez képest, amit az államrezon nevében gyártanak Justh Gyula kioktatására a megrögzött mamelukbölcsek. De rossz komédiások az urak és mielőtt felöltötték a komolyság tógáját, elfeledtek összebeszélni. Így esett, hogy mára összevissza beszélnek. Az egyik arról tart előadást Justh-nak, hogy mit törődik a horvát obstruktorokkal, hisz nincs mögöttük a horvát náció. — Ugy kell hát őket letörni, hogy kerékbe törjük a házszabályokat is. De ketesebben beszél az óvatos tojástáncok iskolázott művésze. Nem lehet másképp elfojtani a horvátokat, mondja, csak úgy, ha megfojtjuk a mai tanácskozási rend kibúvóit, vagyis: elő azzal a házszabályrevízióval! Nem használ, okoskodik az óvatos okos, a horvát tartománygyűlés feloszlata, mert a pártütökkel szolidáris a horvát náció s visszaküldi őket a nyakunkra. Már most egy világos, hogy Justh aláaknázásával is akarják kormányson a házszabályrevíziót, de viszont egy nem világos: a horvátok mögött van-e a horvát náció, vagy nem? Az egyik azt mondja: nincs; a másik azt mondja: igen, — de mégis egy eredményre jutnak, arra, hogy be kell törni Justh koponyáját és Bécsbe kell exportálni az utolsó alkotmánybiztosítékot, a magyar törvényhozás tanácskozási szabadságát. A logikájuk sántit, de a konzekvenciájuk Wekerle kedvére való. No meg a saját hasznukat is szolgálja, ők a bizonyosságai Wekerle legújabb füllentésének, hogy nincs elszegényedés Magyarországon. Bizony ezek a bölcsek nem szegényednek. Gazdagodnak. Miért fájjon hát a fejük a házszabályok miatt?

Vicinálják. A képviselőház közlekedési bizottsága ma délutáni ülésén két vicinális vasutól szóló javaslatot fogadott el. Kubik Gyula három kérdést intézett a kereskedelmi kormány képviselőjéhez. Több helyi érdekű vasut építése ellentétben van azzal a programmal, amelyet Szerényi államtitkár a Házban kifejtett. Kérde ennek az okát. A vasuti építővállalkozók panaszkodtak, hogy az állam részéről járadékban adott állami hozzájárulást nem számíthatták le és így tetemes kárt szenvedtek. Szerényi államtitkár megjegyzi, hogy a kereskedelmi kormány változatlanul fenntartja programját. Minden válnak polgári hasznát biztosítani kell, de az állami támogatással óvatosan kell bánni, nehogy a vállalkozók megokolatlan követelésekkel lépjenek fel az állammal szemben.

Menesztik Günther

Elejtette a többség. Fejét kívánja a függetlenségi párt. Már beszélnek az utódjáról

A függetlenségi pártban ma már hangosan nyilatkozott meg az elkeseredés az igazságügy-miniszter ellen, úgy hogy Günther Antal bukása befejezettnek tekinthető. Maga a kormány is szívesen hozzájárul ehhez a megoldáshoz, különösen, ha a pártnak kedves dolgot cselekszik vele. Günther annyira száraz és savanyu ember, e mellett annyi kellemetlen feketevérűség van benne, hogy a kormány csak a saját népszerűségét növeli, ha Günther megrendült pozíciójának védelmére kel. A kormányra nézve sokkal kellemesebb, ha az igazságügy-miniszteri tényleg olyan férfiúra ruházhatja, aki a képviselőknek rokonszenves és így a kabinet népszerűségét is öregbítheti.

Ma megerősödött és agresszívebben nyilatkozott meg az a hangulat, mely már a kormány-párt tegnapi értekezletén kifejezésre jutott Güntherrel szemben. A Hír tette először szóvá a külső levő miniszterválságot és Günther Antal, aki a sajtóból értesült az ellene elmérgesedett antipátiáról, ma szokása ellenére kedves arccal járt-kelt a Ház folyosóján és feltűnően kereste a függetlenségi képviselők barátságát. Ez a kedveskedés azonban keveset használt. Günther ellen nemcsak a személyes ellenszenv dolgozik, hanem fontos politikai érdekek is sürgetik a távozását. Az a vélemény felőle, hogy közérdekű ügyekben a jogszokással és a politikai tapintattal meg nem férő magatartást tanusít. Rövid uralma alatt kiderült, hogy a sajtószabadságról szólnak eresztett tirádái is üres frázisok voltak. Alárendelt közegei valósággal drákói szigorral alkalmazzák a sajtótörvényt. Törvényjavaslatait is balkézrel csinálja. Az új büntetőnovella, a melyet ma tárgyaltak az igazságügyi bizottságban, nagyon rosszul sült el. A javaslat tizen-nyolcadik szakaszát például teljesen elejtette a bizottság és a szakaszuk újabb leendő szövegezését rendelték el.

Günther Antal megbuktatására vonatkozólag is kész már a haditerv. A parlamentben vetik föl vele szemben a bizalmi kérdést és a saját pártja fogja leszavazni a népszerűtlen minisztert. Utódjára nézve már számos kombináció van. A törtétek máris elhelyezték aknáikat. A tervezettség azonban egyelőre önkényes dolog, mert komoly helyen még nem esett szó az elejti miniszter utódjáról.

Új főispán. A hivatalos lapban legközelebb újabb főispáni kinevezés fog megjelenni. Döry Pál tolnamegyei alispánt kinevezik Békésvármegye főispánjává. Ezzel elsimulnak azok az elmentések, amelyek a tolnamegyei főispán és az alispán között fölmerültek. A kinevezésével különben a kormány méltányolni kívánja Döry Pálnak a közigazgatás szolgálatában hosszú időn át kifejtett munkálkodását.

Tomasics Budapesten. Tomasics Miklós, a Tisza-kormány volt horvát minisztere, ma Zágrábról Budapestre utazott. Utja — hir szerint — a horvát kérdés megoldásával van összefüggésben.

Szocialista győzelem Békésmegyében. Mint Békéscsabáról táviratozzák A Hír-nek, a most folyó megyebizottsági választásokon eddig harminc parasztszocialista-jelölt győzött. Békécsaba közönsége ma választott huszonegy megyebizottsági tagot. A koalíciós függetlenségi párt csak öt jelöltjét tudta megmenteni, a többi tizenhat hely Achim L. András parasztpártjának jutott. A szocialisták több száz szavazattal győztek.

Miskolc — törvényhatóság. A képviselőház közigazgatási bizottsága ma délután tárgyalta azt a törvényjavaslatot, amely Miskolc városnak törvényhatósági joggal való felruházásáról szól. Rövid vita után elfogadták a javaslatot. A vagyoni jogi kérdésekben, amelyek Miskolc város és Borsodmegye közt felmerülhetnek, a belügyminiszter fog dönteni.

Felfüggesztések Aradmegyében. Aradmegye alispánja, Dálnoki Nagy Lajos Panhota község pénztárosát, Szekesán Gyulát és Demkó József segédjegyzőt, számos visszaélés miatt állásuktól felfüggesztette. A vizsgálatot megindították.

Az új osztrák minisztérium. Bécsi távirat jelenti A Hír-nek, hogy Gessmann, az új keresztény-szocialista miniszter számára már szervezik az új közmunkaügyi minisztériumot. Az új minisztériumnak sovány munkaköre lesz. Hire járt, hogy szociális hatáskört is biztosítanak neki, ezt azonban most hivatalos helyről cáfolják. Lehet, hogy a szociális teendők ellátására még egy minisztériumot szerveznek.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest.

Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házban). Magas előlegek. Telefon 65-39. Magas előlegek. Legnagyobb butorszállítási, költöztetési és beraktározási vállalat. Ajánlja ugy helyben és vidékre, valamint a közeli nyaralókba való butorszállításra jutányos ár mellett szolgálatát.

Vidéki részvénytulajdonosok figyelmébe!

Vidéki bank- és takarékpénztári részvényeket megbízásból vásárol és ezirányban készségesen ad felvilágosítást szakember. Szíves ajánlatok „RÉSZVÉNY” jellege alatt ezen lap kiadóhivatalába keretnek. Ügynökök kizárva.

ŐS-BUDAVÁRA

Felosztatása alkalmából már csak rövid ideig a következő tárgyak kerülnek eladásra: 100 darab villamos ivilámpa, továbbá egy Peugeot gyártmányú automobil. 1 drb villamomotor, váltakozó áram gyári szám 3410. Ganz és Társa gyár 6 polus, 820 fordulát száma, 100 váltós, 20 lóerős. 1 drb gyármotor dupla cilinderral, 30 lóerős, gyári szám 206. Ganz és Társa gyár 1894-ben gyártották. Egy drb vízkazán 10 légkör nyomású biztonsági szeleppel, fesszűrővel és vízállású üveggel felszerelve, kazánjának átmérője 80 centiméter, hossza két méter. Két darab Emke-féle forgószivattyú Lorenc Viktor-féle gyártmány, szívó magassága kilenc méter, nyomó magassága 50 méter. Egy drb transzmisszió 4 csapaggyal, 6 drb. szijkoronggal, jökarban levő szijakkal stb. minden a legjobb állapotban olcsón eladó.

Értekezni lehet reggel 8 órától délután 5 óráig Ős-Budavára területén a tulajdonossal

A HIR

Strófák a napról

Őrszemek

Jönnek, jönnek az őrszemek,
S lecsapnak Justhra a sakálók.
Amott egy nagy szakál rezeg,
Emitt egy holló károg.

Karriér

A szemetek panaszolják:
Sok a piszok, kevés a bér.
Polónyi szól: „De karriér!
A sok piszok aranyat ér.”

Kocsis-iskola

A kocsisok Bodánál jártak
És azt mondták: végét vetik
A parlamenti konkurenciának:
Nyilvános iskolát csinálnak.

A király fogad. Ő felsége ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta Konrád Ferenc altábornagy vezérkari főnököt. Délben a felség sétát tett a kertben, majd háromnegyedórás kihallgatáson fogadta Beck báró osztrák miniszterelnököt. Valószínű, hogy György görög király holnap délelőtt látogatást tesz ő felségénél Schönbrunnban.

Nyomorognak a tanítók. Régi nyomor a szegény tanítóké. Ők már akkor is vesződték a nyomoruság ezer bajával, mikor még elégedettség aranyozta be a magyar társadalom sok osztályának helyzetét. Mekkora az ő nyomoruk most, amikor a nehéz megélhetés, a megdrágult viszonyok általános szegénységet zuditottak mindenkire! Ezuttal a fővárosi tanítóiról van szó. Az új népoktatási törvényben meg van írva, hogy városokban a tanító évi fizetése ezerkétszáz koronánál kevesebb nem lehet s hogy a tanító ideiglenesen csak egy évig alkalmazható. A fővárosi tanítók mégis öt-hat évig működnek ideiglenesen, ezer korona éhbérért. Most gyűlést hívtak össze, hogy azon panaszolják föl a maguk feneketlen nyomorát, amely szégyene a magyar kultúrának. Tán meghallgatják az éhes embereket. Már ebben az országban annyi a panasz és akkora az éhség, hogy maholnap a szegénység legszörnyűbb jajkiáltása is hatástalanul hangzik el. Megszokják.

Egy híres kriminalista — nyugalomban. Tóth Gerő kuriai bíró hosszú és kiváló érdemes szolgálat után most nyugalomba vonult. Sok nevezetes bűnügyben szerepelt. A többi közt 1883-ban ő vezette Majláth György országbíró gyilkosai ellen a vizsgálatot. Spanga, Pitély és Berecz, a három gonosztevő makacsul tagadott. Tóth egy éjszakán magához hívatta Spangát s egy füzetet mutatott neki, amelyben a gyilkosság népies rigmusokban volt leírva. Miután Spanga végigolvasta, a bíró odaszólt:

— Lásd, Spanga, a cimborád különb legény. Őt, de volt is mersze vallani. Nem ment inába a bátorság. Meg is énekelte a nép, téged meg ugy emleget, mint valami gyáva kutyát.

— De már az nem ugy van! — pattant föl Spanga. — Hallgasson ide hát a tekintetes ur.

S elmondta töviről-hegyire, mi történt, hogyan esett. Persze nem tudta, hogy a vereszetet maga Tóth fabrikálta. Másnap Pitély is abbahagyta a tagadást. Látta, hogy már hasztalanul kertelne. A három gazembert fölakasztották a terepesi-uti börtön udvarán. A jeles kriminalista legutóbb a petrovai gyilkosság dolgában referált. A tárgyalás végén Husz Ábrahámot és Mihályi Jánost halálra ítélték, amint Spangáékat. A király most Tóthnak a nyugalombavonulás alkalmából a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használatára valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

Keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kapható mindenütt,
kis és nagy üvegekben

A HIR

Elcsapott vasutasok

Büntet az üzletvezetőség

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Győr, november 19.

A Hír megemlékezett a győri raktármunkások sztrájkjáról, amely az államvasutak igazgatóságánál is kinos feltűnést keltett. Az igazgatóság ugyanis azt hitte, hogy a vasutasok föleskésével kiküszöbölt minden szociális mozgalmat és a raktármunkások is kenyerüket fogják fölállítani a kényszernek. Szombaton mégis sztrájkba lépett Győrött hetven raktármunkás, a győri teherpályaudvar alkalmazottai és a legnagyobb zavar támadt az árufelvétel körül. A győri üzletvezetőség a fővárosi pályaudvarokról kért munkásokat, ezek le is utaztak vasárnap, de a mikor megtudták, hogy sztrájkról van szó, megtagadták a munkát és visszautaztak a fővárosba. Erre a környéken kerestek munkást, hire járt azonban, hogy a szedett-vedett emberek a sztrájkolóktól való félelmükben nem mernek munkába állni. A Hír tudósítója ma érdeklődött a győri forgalmi főnökségen a sztrájk iránt. A főnökségen egy forgalmi tiszt volt jelen, aki a következő felvilágosítást adta:

— Tudomásom szerint negyvenöten léptek sztrájkba, akiket az üzletvezetőség elbocsájtott. A munkások ugyanis súlyosan megsértették a fegyelmet, azért nem várták be, míg béremelési kérésüket szolgálati uton elintézik. E miatt az üzletvezetőség tárgyalást sem kezdett velük, hanem ma valamennyit elbocsájtotta. Ugy tudom, hogy már pótolták is őket a környékről szerződött emberekkel. Arról nem tudok, hogy a sztrájkban résztvevő munkások ellen esküszegés miatt bünvádi feljelentést tennének.

Ez a hivatalos információ nem mindenben tárgyilagos. Kétségtelen ugyanis, hogy az árufelvételnél még mindig nagy zavarok vannak és csak csütörtökön remélik a zavaros állapot helyreállítását. A vasut rendőri fedezet kérésével fog gondoskodni arról, hogy a vidékről összehozott emberek nyugodtan dolgozhassanak.

— **A kivándorlás ellen.** Andrassy Gyula belügyminiszter most rendkívül energikus intézkedést tesz a kivándorlás elleni lanyha hadjárat folyamán. A belügyminiszter a Cunard hajótársaság magyarországi megbízottaitól visszavonta az engedélyüket, amivel egyszerre tizennégy ilyen kivándorlási irodát szüntetett meg egy tollvonással. Ezek az irodák, ahol a kivándorlók utazási ügyeit bonyolították le, állítólag nagy mértékben előmozdították a magyar kivándorlást, jó volt hát mindenesetre kioperálni az ország testéből ezeket a kártékony fekélyeket. Több ilyen hathatós és kemény intézkedést szeretnénk a kormánytól látni, még pedig sürgősen, mert ma holnap csak Amerikában lesznek magyarok!

— **A kitiltott nő boszúja.** Lakay Antal munkás ráunt a feleségére s elkergette. Az aszszonyt egy razzian elfogták és kitiltották a főváros területéről — csavargás címén. Elhagyottan, nyomoruságban tengődött Visegrádon, ahol megtudta, hogy férje Szekeres Julia magánzónóval él közös háztartásban az ujjesti Árpád-ut 57. száma alatt. Lakayné visszatért a tilos területre és ma este váratlanul beállított a magánzónóhoz.

— Elraboltad az uramat, — kiáltott rá, — szenvedj te is, amint én kinlódtam.

A meglepett nő sikoltozott, menekülni igyekezett, miközben a hitves rárontott s egy nagy kést döfött a hátába. Szekeres Julia haldoklott, amikor a gróf Károlyi-kórházba vitték. Lakayné letartóztatták.

Abrutális Labancz

Virgács és koplalás

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Debrecen, november 19.

Egy tanár botrányt okozó önkénykedése foglalkoztatja a hajduk városát. Labancz Mihály felső kereskedelmi iskolai tanár éheztetéssel fenyegette meg Dudás Andrást, az intézet elsőosztályú növendékét és mikor a diák az éhség szenvedése elől hazaszökött, ezért a csinyeéért irgalmatlanul elverte. A szegény fiu a tanár ütéseitől ájultan rogyott össze és diákársai csak nehezen keltették életre. Most a városi kórházban fekszik súlyos beteg. A tiszt főorvos felzúgást és nehéz testi sérüléseket konstataált a szerencsétlen diákon.

Labancz Mihály tipusa annak a tanári önkénynek, amely bottal igyekszik magának tekintélyt szerezni. Labancz ur is bottal akarta diákjának fejébe verni a „tudományt“, amelyből ő olyan távol áll, mint Csáktornya Mekkától. Nem ritkán történik meg vele, hogy holtrészegen jelenik meg az iskolában és ilyenkor a fiatal diákokat közakmódra üti-veri. Csütörtökön reggel, a botrány napján is nagy drukkkal várták a diákok a francia órát. Labancz Mihály megparancsolta, hogy a tanulók csendben szedjék elő az íróeszközöket. Dudás András, szegény, nem tudta ezt a parancsot olyan csendben végrehajtani, hogy „a légy zümmögése is hallható legyen“. Ezért ítélte a tanár az éhezésre és ebből fejlődött ki a tanügyi botrány.

Debrecenben várják, hogy mikor indul már meg a fegyelmi eljárás Labancz Mihály ellen. Eddig hire sincs, ami annál szomorubb, mert Dudás András apátlan-anyátlan árva, senkije sincs, aki elégtételt szerezzen neki a brutális tanárral szemben.

— **Kifosztották az ungvári ezredpénztárt.** A kassai hadbíróshoz — így jelenti A Hír tudósítója — páratlan büntényről érkezett jelentés. November 10-ére virradó éjjelen betörők jártak az ungvári honvédegyezred laktanyájában. A betörők feltörték az ezredpénztár helyiségét és egy vasládából mintegy hétezer korona értékű értékpapírt, egy másik vasszekrényből kétszáz korona készpénzt elloptak. A betörők megmászák a laktanya falát és a büntény elkövetését a tizenkét főnyi őrség nem vette észre. Katonai körökben éppen ezért nagy titokban tartják a betörést. A tetteseket a honvédség és a csendőrség karöltve kutatják, de eddig nem akadtak rájuk.

— **A katona és a könyvtár.** A könyvtár és a katona ur, ez ugyan nem kerülhet össze egykönnyen, amire a kolozsvári eset a legeketansabb példa. Kolozsvárról jelentik A Hírnek, hogy az Emke engedelmét kért az erdélyi hadtestparancsnokságtól az Erdélyben szolgáló magyar katonák részére való könyvtárak föllállítására. A hadsereg ugylászik, nem fogadta kitörő lelkesedéssel az Emke nagylelkű és kulturális ajándékát, mert szerfölött körültekintő és szigorú óvatossággal kötötte ki a feltételeket, amelyek mellett a katonai könyvtárakat engedélyezi. Gaudernak tábornok átírt az Emkéhez, hogy csakis úgy fogadja el a könyvtárakat, ha az Emke minden irányban felelősséget vállal a katonák kezébe kerülő könyvek tartalmáért. Mert ha a káplár esetleg átvizsgálja a könyveket és azokban nem a reglama szerint való elveket, eszméket talál, akkor jaj neked, lázító, rebbelis Emke! . . .

— **Házasság.** Vadász Gábor a marosvásárhelyi állami gyermekmenhely gondnoka nőül vette Hevér Erzsikét Szabadkáról.

Szalontay Ferenc vámfőtiszt ma délután vezette oltárhoz a vizivárosi Szent Anna-templomban Szuly Gyula számtanácsos leányát, Iionkát.

Veszedelemben a magyarság

Torontáliak küldöttsége Apponyinál

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Nagybecskerek, november 19.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület küldöttsége érkezik holnap Budapestre, hogy egy nagyfontosságú ügyben memorandumot nyújtson át gróf Apponyi Albert kultuszminiszternek. Az itteni magyar társadalom, amely bámulatos erőfeszítéssel küzd a hatalmas nemzetiségi tengerben, mozgalmat indított, hogy a kormány a tervbe vett kulturházak egyikét Nagybecskereken állítsa fel. A maroknyi magyarság fensőbbiségét csak a kultura eszközeivel lehet fenntartani Torontálban. Ebben a nagy nemzetiségi vármegyében hatszáz ezer szerb, német és oláh közé ékelve, kétségbeesett küzdelmet viv nemzeti létéért az alig százezer főnyi magyarság. Nagybecskerek, a megye székhelye, a legnagyobb nemzetiségi városok közé tartozik, ahol három külön nemzetiség él önálló, kifejtett kulturéletet. Maga a város mindent elkövet, hogy a magyar kulturát istápolja, megerősítse. Ebben az évben egynegyed-százalékos pótdót vetett ki kulturális célokra. Mindez azonban igen kevés. Az állam hathatós támogatására van szükség. Palotát kell emelni a magyar nemzeti művelődésnek. A kulturház, ahol muzeum, könyvtár, képgyűjtemény találhatók otthont, ereje lesz a magyarságnak és a magyar kultura felsőbbiségét fogja hirdetni. A nemzetiségek között hamarosan meglátszik majd ennek a nagyhatású kulturális tényszerének az üdvös hatása. Nyolcezer szerb, nyolcezer német és négyezer oláh lakosa van Nagybecskereknek az alig négyötezernyi magyarsággal szemben! Legfőbb ideje hát, hogy a kormány tegyen valamit a nemzeti eszme érdekében. A torontáliak küldöttsége reméli, hogy a kultuszminiszter nem zárkózik el a jogos kérelem előtt. A küldöttséget Botka Béla főispán vezeti. Apponyi kultuszminiszter a napokban fogadja a torontáliakat.

— **Klein Jankát fölmentették.** Klein Jankának, a tizenhétéves női rablóvezérnek ügyében késő éjjel hozta meg az esküdtszék az ítéletet. Klein Jankát bűnösnek mondták ki ugyan az esküdtek a rablás büntetésében, de ennek elkövetését ellenállhatatlan kényszernek tudták be. Az ítélet fölmentő volt. László Bélát két és fél évi fegyházra, Vogel Jánost pedig másfél évi börtönre ítélték.

— **A kaposvári vízvezeték botránya.** Kaposvárról írják A Hírnek: A városi vízvezeték költségvetésének meghamisítása miatt az egész városban nagy az elkeseredés, mert a hamisítást akkor követték el, amikor a költségvetést a városi tisztikar őrizte. A letartóztatott Herczeg Izó vállalkozót, a vízvezeték készítőjét, ma a vizsgálóbíró is előzetes letartóztatásba helyezte. Herczeg Izó Visontai Soma országgyűlési képviselőt bízta meg a védelemmel, aki a vizsgálóbíró végzése ellen a vádtanáchoz appellált. Németh István polgármesterhez ma kérvényt adtak be, hogy a vízvezeték költségvetésének negyvennyolcezer koronával történt meghamisítása miatt hívja össze a rendkívüli közgyűlést.

— **Halálozás.** Ács György, nyugalmazott államvasuti főkalauz meghalt. Temetése imponáns részvét mellett kedden délután ment végbe. A végítességen megjelent Kotányi Zsigmond, államvasuti igazgató is.

— **Nyomorban egy Mendelsohn-ivadék.** A Hír szerkesztőségében ma megjelent egy rongyos ruhájú szegény ember. Mendelsohn Hersch Mayernek hívják és leszármazottja a híres Mendelsohnnak, akinek a nevére tett családi alapítványból évi hétézeröt száz márká segélyre tart igényt. Amíg ezt a segélyt kiutalják, a nyomorgó ember jótékony emberársai segítségére szorul. A jótékony adományok Csengery-utca 5. I. emelet 24. szám alatt levő lakásán találják a szerencsétlent.

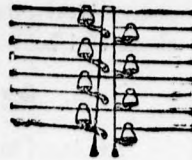
FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ paratlan
HASHTOSZER

TÁVIRAT

TELEFON

Elítelt nemzetiségi izgatók A pánszláv ügyvéd fegyelmije

Pozsony, november 19.

Ma foglalkozott a pozsonyi ügyvédi kamara fegyelmi bírósága Valasek János *miavai* ügyvéd ügyével, kit a nyitrai törvényszék évekkal ezelőtt egy programbeszédre miatt *egyévi államfogházra és ezer korona pénzbüntetésre* ítelt nemzetiség elleni izgatás címén. Gloss Ernő pozsonyi királyi ügyész az ügyvédségtől való elmozdítás mellett foglalt állást, de a fegyelmi bíróság Valaseket fegyelmi vétségért *ezer korona pénzbírságra* ítélte. Valasek az ítéletet megfélebbzte.

A pozsonyi törvényszék, mint esküdtbíró, ma ítélt törvényt Schlachta Gyula rózsáhegyi lakos felett, aki a *Ludove Novinyben* három cikket írt, amelyekben a *magyarok ellen izgatott*. Az esküdtbíró, mint esküdtbíró, ma ítélt törvényt Schlachta Gyulát *egyévi államfogházra és ezer kétszáz korona pénzbüntetésre* ítélte.

Elgázolta a vonat

Rutka, november 19.

Ma éjjel a Szucsány felől jövő teher-vonat egy embert *elgázolt és mindkét lábát lemészette*. Az illetőt Klimó Máténak hívják és maga sem tudja, miképp került a vonatra alá.

Oláh világ Besztercében

Üldözik a magyarokat

Beszterce, november 19.

Most értek véget Beszterce-Naszód vármegyében a megyebizottsági tagválasztások. Az eredmény nagyon szomorú: a *magyarság minden vonalon vereséget szenvedett*. Az oláhok és a szászok paktumot kötöttek a választásra, melyen mindvégig a legnagyobb terrorizmus uralkodott. Dr. Pahone Károly besztercei ügyvéd *revolverrel járta be a községeket* és így kényszerítette a választásokat, hogy az oláh és szász jelöltek szavazzanak. A legvéresebb száju izgatók kerültek így a törvényhatósági bizottságba. A főispán tehetetlen a szemérmetlen garázdálkodással szemben. Minden úgy történik, ahogy a Besztercén alakult *Román klub* akarja. Ez a klub, amelynek intézőségében a megyebeli oláh ügyvédek és birtokosok viszik a vezetőszeret, *irtóháborút üzent* a kevés számú magyarságnak. A papokat, tanítókat egyenesen lázadásra bujtogatja és oláh nyelvű színelőadásokat rendez a falvakban. A magyarság körében mozgalom indult meg, hogy a vakmerő üldözések ellen a kormánytól kérjenek oltalmat.

Burián a királynál

Baj van Boszniában

Bécs, november 19.

Báró Burián közös pénzügyminiszter tegnap kihallgatáson volt ő felségénél. Az audiencia öt negyed órahosszat tartott. Nyilvánvaló, hogy ezen a kihallgatáson az okkupált tartományokban legutóbb előfordult eseményekről volt szó, amelyekből kiderül, hogy Bosznia-Hercegovinában nagy mozgolódás észlelhető, amely nem annyira a belső viszonyokra, mint inkább kívülről jövő politikai befolyásokra vezethető vissza.

Opium-korcsmák ellen Tiltakozás a francia kamarában

Páris, november 19.

A kamara ma délelőtti ülésén a gyarmatiügyi költségvetést tárgyalta. Chaumier képviselő tiltakozott az Indokinában és valamennyi hadi kikötőben fennálló *opium-helyiségek további fennállása ellen* és rámutatott arra, hogy ez az ocsmány szenvedély lealázta a hivatalnokokat és katonatiszteket és *meabánítja a francia tengerészek erejét*.

A дума a zsidók ellen Interpellálják a kormányt

Pétervár, november 19.

A legutóbb tartott minisztertanács határozatának megfelelőleg, a kormány a dumában a *zsidókérdésről* nem fog törvényjavaslatot benyújtani, hanem bevárja ez ügyben a дума kezdeményezését. A minisztertanács *elvetette* egy bürokratáknak azt a javaslatát, hogy a zsidók Oroszországban *külföldieknek* tekintendők. Ez a javaslat különben nem új. Tavaly vetette föl az eszmét Vassilcsikov herceg földművelési miniszter. A zsidó-kérdésről a dumában interpelláció lesz, amelyet a jobboldalról fognak már legközelebb a kormányhoz intézni és a miniszterium most dolgozza ki a választ. Az interpellációban azt fogják kérdezni a kormánytól, hogy miért vettek föl a *kievi müegyelemre a meghatározott számon túl zsidó hallgatókat*. Az interpellációra maga Stolypin fog válaszolni, ki fogja jelenteni, hogy ez az intézkedés az azóta elhunyt kereskedelmi miniszter-helyettesnek, Stoffuak egyes meghagyására történt és a mostani kormány nem cselekednék jog szerint, ha a már fölvetett egyetemi hallgatókat kizárná.

Hlinka hazajön Bevonul a váci fogházba

Bécs, november 19.

Hlinka András ma megjelent a parlamentben és hosszasan tanácskozott a szláv képviselőkkel. Zahradnik pap-képviselő bemutatta őt Weisskirchner elnöknek. Hlinka aztán több pap-képviselő társaságában fölment a karzatra és figyelte az ülést. Ma este Hlinka fölolvastatott a magyarországi tótok üldözéséről, holnap pedig *Vácra utazik, hogy megkezdje büntetésének kitöltését*. Hlinka páter tegnap Budweisben is előadást tartott a csernovai vérontásról. Gyűlés után a jelenvöltek táviratot küldtek a pápának, amelyben tiltakoztak a csernovai eset ellen és a pápa közbelépését kérték.

Olaszországban elégették a fekete-sárga zászlót

Milano, november 19.

A bolognai egyetemen tegnap nagy tüntetés volt az auszriai egyetemeken tanuló olasz diákok mellett. Az aulában tartott demonstráció után az egyetemi hallgatók az osztrák konzulátus elé vonultak és ott *elégtek egy fekete-sárga zászlót*.

Kóburg Lujza pénzt kap

Brüsszel, november 19.

A belga képviselőház ülésén Ternagne szocialista képviselő indítványozni fogja, hogy szavazzanak meg Lujza hercegnő részére *négyszáz ezer frank* segélyt. Erre a pénzre azért van szükség, mert hitelezői anyjának, a nemrég elhalt belga királynénak ékszerait el akarják árvereztetni. A különös indítvány nagy feltűnést keltett.

Női léghajós Feministák a levegőben

Berlin, november 19.

Adlaquante főhadnagy felesége ma kitűnő sikerrel tette le a léghajó-bizottság előtt a vizsgát és megkapta a képesítő oklevelet léghajók vezetésére.

Pénzhamisító diák Tandijra kellett az arany!

Berlin, november 19.

A darmstadti müegyetem egyik hallgatóját letartóztatták pénzhamisítás miatt. Úgy jöttek rá, hogy az illető müegyetemi hallgató csupa aranypénzzel fizette a tandíjat és az aranypénzekből vegyi uton több percent arany ki volt olvasztva. Hosszas tagadás után a diák bevallotta a pénzhamisítást.

Musset gazdasszonya

Páris, november 19.

Musset hirneves gazdasszonya, Collin Adél ma meghalt. Egész életét a nagy költő ápolásának szentelte s tavaly kiadta emlékiratait Musset házában töltött éveiről.

Rózsika oldja meg! A pénzügyi válságot

Wertheimstein Rózsikát, egy gyönyörűséges nagyvárad leányt tavaly oltárhoz vezette egy jó módu külföldi uriember, bizonyos *Rothschild* nevű angol gentleman. A szépséges Rózsika azóta Angliában él a férje oldalán, boldogan és ünnepeken, de a messze külföldön, a fényben és a boldogságban nem felejtkezett el szegény, kis hazájáról, Magyarországról, igaz, hű honleány maradt, aminek most egy meghatározó és imponáló példáját adta. Mint egy istentől küldött jótékony tündér, egy mesebeli nemző, úgy jelentkezett a minap a szűkebb hazája, Biharország előtt Wertheimstein Rózsika. Hónapok óta sulyos, rettenetes válságban sanyalódott az egész magyar pénzügy. Nagyon sok pénz volt már itt Magyarországon, de soha oly kevés, mint mostanában. A legnagyobb, legbiztosabb alapon nyugvó pénzügyi intézetünk is bajban vannak, a kisebb pénzügyi intézetek anyagi helyzete pedig egyenesen a templom egérére emlékeztet. Ebben a nagy pénzügyi válságban nyújtja felénk fehér kacsóját Wertheimstein Rózsika — *három millióval* sulyosbitva.

Arról van szó, hogy *Rothschild* Alfréd báró nagyvárad rokonainak és főképpen feleségének ösztönzésére elhatározta, hogy rendbehozza a biharmegyei pénzügyi intézeteket, talpraállítja a pénzügyi helyzetet: a *Biharmegyei Takarékpénztárban* három millió koronát helyez el letétbe. *Egész* Nagyvárad nagy lelkesedéssel fogadta a hirt, a mai lapok is megemlékeztek róla és őszintén sajnáljuk, hogy éppen az érdekeltek nyilatkoztak késlekedve az ügyről *A Hír* nagyvárad tudósítója előtt. A *Biharmegyei Takarékpénztár* főpénztárnoka, Fényes Manó, a következőket jelentette ki a hárommillió letétéről:

A hír abban a formában, amint a reggeli lapok közölték nem felel meg a valóságnak. Annyit tudunk, hogy az illetékes körök azon kötelek révén, amely *Rothschild* bárót az országhoz, főképpen Nagyváradhoz fűzi rá akarják bírni, hogy segítsen a pénzügyi intézetek helyzetén. A segítséget úgy akarják igénybe venni, hogy a milliomos nagyobb összeget helyezzen letétbe. Ez nem lehetetlen! De eddig egy fillért sem helyezett letétbe a Biharmegyei Takarékpénztárnál.

Tehát szétfoszlott a nagyszerű álmom, a három millió és Wertheimstein Rózsika magasztos küldetése.

A Hír tudósítója felkereste Wertheimstein várad nagybirtokost, a Rothschild apósát, aki ezeket mondta:

— Nem igaz, hogy *Rothschild* három milliót, vagy bármilyen pénzügyi összeget ajánlott volna a pénzügyi válság megoldására. Arról tudok, hogy ilyen irányban történtek kísérletek.

Ah, vége, vége! Rózsika most már aligha oldja meg — a pénzügyi válságot.

x Sok ezer ember áldja a koronaszest, mely őket esz-, köszvény- és egyéb fájdalmaktól teljesen meggyógyította. Ara 1 korona. Megrendelhető Remetey Dezső gyógyszerésznél Turkevén.

x **Bogdány szerencsése páratlan!** Most, hogy az új sorsjáték húzása már esütörtökön kezdődik, ajánlatos, hogy t. olvasóink sorsjegyet a rendkívül előzékeny, figyelmes és szerencsés Bogdány S. bankházában (Budapest, Károly-körút 20.) vegyenek.

x **Siessünk!** A legújabb osztálysorsjáték húzása már holnap, 21-én kezdődik. Az idő rövid, siessünk megalapítani anyagi boldogságunkat, siessünk osztálysorsjegyet venni Kisshez, kinek szerencsése Nagy! A Kiss Károly és Társa bankház Kossuth Lajos-utca 13. sz. ma a legnépszerűbb és legelterjedtebb osztálysorsjáték üzlet.

Hugáért a halálba

Lopás és öngyilkosság

Ritkamód érdekes, tragikus részletekben gazdag bűnügy foglalkoztatta ma estig a budapesti rendőrséget. Két nappal ezelőtt letartóztatták az újpesti Löwy Ármin és Fia fűszernagy-kereskedő-cég alkalmazottait, akiket több lopással vádoltak. Cinkostársaik közt szerepelt Kellner Lajos rákospalotai kereskedő. Őt nem fogták el, csak vizsgálat folyt ellene gyanúsítás alapján. Kellner ma öngyilkossá lett és tettének motívumaiban a finyásabb novellisták is találnának teljes figyelmükre méltó részleteket. A különös esetről ez a tudósításunk számol be:

Öngyilkosság az árokban

Ma délben azt jelentették a főkapitányságnak, hogy messzi kint, a budai Pasaréti-ut 89. száma alatt levő üres teleknél férőholttestre bukkantak. Uriasan öltözött, csinos, körülbelül harmincévesnek látszó ember volt. Az utszéli árokban revolverrel föbelőtte magát és a mire kiért a mentők kocsija, elszállt belőle az élet. A mentők otthagyták s a rendőrség gondoskodott róla, hogy beszállítsák a törvényszéki orvostani intézet boncoló-termébe.

A halott személyazonosságát eleinte nem tudták megállapítani. Semmiféle ismertető jelet nem hagyott hátra, csak egy kisebbösszegű váltót találtak nála, amelyen a következő neveket olvasták: *Mészáros Hugó Andor, Kellner Lajos és Kellner Ádámné*.

Épp a váltót nézegették az ügyeletes szobában, amikor belépett oda egy inspekción detektív. Ő is megtekintette s aztán így szólt:

— Én valószínűleg agnoszkálom a halottat. Nyomoztam az újpesti Löwy-ügyben s ott Kellner Lajos is szerepelt az édesanyjával. Mészáros pedig rokonuk.

A detektívet azonnal megbízták, hogy járjon el a dologban s háromfőtálya óra mulva visszatért a következő jelentéssel:

— A holttestet kétségtelenül fölismertem. Azonos Kellner Lajos kereskedővel, aki tudomásom szerint részese volt a kávélopásnak.

Szomorú mátkaság

Mi vitte bűnös utra az elhunytat? Ez a kérdés nem érdekelte a főkapitányságot, amikor az újpesti nagykereskedők panaszt tettek. Nyomozott, letartóztatott s a tett okával nem törődött. Az ilyesmi nálunk csak egy-két riportert érdekel, aki nálunk Sherlock Holmesre gondol a maga kisebb terepnumán is.

A hatóság embereit annyit tudtak, hogy *Bernát* Ferenc raktáros és *Palkovics* András házi-szolga összejátszottak s Löwyék raktárából az Árpád-utca 58. száma alól tízezer korona értékű kávékat loptak el. Többször megjelent a boltban Kellner Ádámné Lajos nevű fiával s kukoricát vásároltak. Kifizették az árát, aztán leküldték őket Bernáthoz, aki az olesó kukorica helyett, finom kávékat rakatott föl az utcán várakozó kocsira. A lopott holmit *Merlusz* Sándor, *Reich* Izidor és *Kostyál* Ferenc újpesti fűszerekeknek adták el. A két üzleti alkalmazottat becsukták, a többiek ellen pedig eljárást indítottak.

A börtönbe került Bernát Ferenc, aki nyolc esztendőn át megbízható, szorgalmas embere volt a cégnek, nemrég megismerkedett a Kellner Ádámné fiatal leányával. Megkérte a kezét s oda is adták volna, de a házassághoz nem volt pénzük. A szerelmes raktáros bűnös uton akarta megszerezni a szükséges összeget. Kiszelte a lopás tervét s cinkostársakat keresett, akiknek a segítségével végrehajtsa. Kellner Lajos, aki addig becsületes, derék fiatalember volt, társult vele. Azért tette, hogy minél előbb fökötő alá juttassa hugát, akit nagyon szeretett. Nem is volt a fiának soha egy fillér haszna a lopásból, sőt újabb jelentés szerint nem is vett részt abban személyesen. Mikor aztán kipattant a dolog, a szép leány,

pedig elvesztette vőlegényét, Kellner tovább nem akart élni becsületlenül.

Az utolsó levelek

Az öngyilkos kereskedő, mielőtt öngyilkossá lett volna, levelet küldött az édesanyjának s a következőket írta benne:

— Nem bírom így tovább. Mondja meg édesanyám a rendőrségen és az összes ismerősöknek, hogy én nem vagyok közönséges tolvaj, akinek mondták. Csak azt akartam, hogy boldog legyen az áldott jó hugocskám. De hát a sors más-képp intézte. Küzdöttem és úgy gondoltam helyesnek, amint csinálom. Én meghalok, de a családomat ne bántsák. Azt kívánom szívből, hogy ezentul szebb élete legyen édesanyámnak és az árván maradt menyasszonynak.

Kellner tegnap délután s ma délelőtt mindenfelé lótot-futott, hogy pénzt szerezzen és rendezze a bűnügyet. Ki akarta szabadítani jövendőbeli sógorát is. A váltóira azonban nem kapott pénzt s a bankot elhagyván, revolvert vásárolt, a melylyel kiment a Pasaréti-utra.

A holtteste kihült már az árokban, mikor a szerkesztőségbe érkezett ügyvédjének, dr. *Bródy* Ernőnek kérése, amely tisztázni óhajtotta a szerencsétlen kereskedőt. A nyilatkozat ezt mondja:

— Kellner Ádámné s fia nem voltak bűnösök, sem tolvajok, sem orgazdák a Löwy-féle Lopás ügyében. A károsult cég maga is megcáfolja a rájuk vonatkozó hírt, amennyiben épp ők voltak azok, akik a meglopott céget figyelmeztették a tolvajlásra. Semmiféle eljárás nincs folyamatban ellenük.

A *Hír* egyik munkatársa beszélt ma az öngyilkos édesanyjával, aki így nyilatkozott:

— Nem tudom még, hogy szándékos gazság, vagy iszonyu félreértés történt-e a Löwy-ügyben, de az biztos már, hogy bennünket pellengérré állítottak és tönkretettek. A vőmet lecsukták, róla nem akarok beszélni, a lányom boldogsága elpusztult, a fiam meghalt és velem nem tudom, mi lesz. Esküszöm, hogy ártatlanok vagyunk.

Kellnerné súlyos beteg, a két nap szörnyű izgalmai csaknem egészen szétroncsolták idegrendszerét. Valószínű, hogy a legcsekélyebb manipulációt sem bizonyítják rá s a vizsgálat egészen tisztázni fogja.

MŰVÉSZET SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

! **A Bálkirálynő sikere.** A *Bálkirálynő* harmadik előadásán is már esti pénztárnyitás előtt elkapták az összes jegyeket és a hét valamennyi előadására a darabnak oly óriási az elővétele, hogy a *Bálkirálynő* az utóbbi évek legnagyobb sikerét jelenti. *Küry Klára*, aki gyönyörű alakításával ezt a fényes sikert kivívta, esténként rendkívüli ovációk tárgya és partnerei: *Csontos Gyula, Virágh Jenő, Nagy Gyula*, a hölgyek közül *Ötvös Gitta* és *Seilágyi Dusi* a legnagyobb tetszés közepette játszzák pompás szerepeiket. A *Bálkirálynő* zenéje, amely az idei szezon legkedvesebb számait szolgáltatja, valósággal hódít abban az interpretációban, amelyet *Küry Klára* előadásában kap és rövid napok alatt mindenütt, ahol muzsikálnak, ezeknek a pompás úde nőtáknak fog tapsolni a közönség. A hét során *Küry Klára* még négyszer játszza híressé vált szerepét: *kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap este*. Egy esti előadás a *szerdai a Falu rosszának* jut a méltán ünnepe *Blahánéval*, a *pénteki* pedig a *Denevértnek*, amely a remes kitűnő szereposztáson kívül külön szenzációnak a kis *Mirszky* felléptét hozza, akit tizenkét éves kora mellett már európai hírnév vett a színpadra.

! **A kicsapottak.** *Fehér* Árpád hírlapíró, ezzel a címmel egyfelvonásos társadalmi színművet írt, amelyet az Intim-Színház fog legközelebb színrehozni.

! **Bemutató Kolozsvárott.** A kolozsvári Nemzeti Színházban ma este került színre *Orbók* Loránd ottani tanárnak *Bolond Istók* című vígjátéka. A darabnak szép sikere volt.

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs!

Ne küldjük pénzüket külföldre!

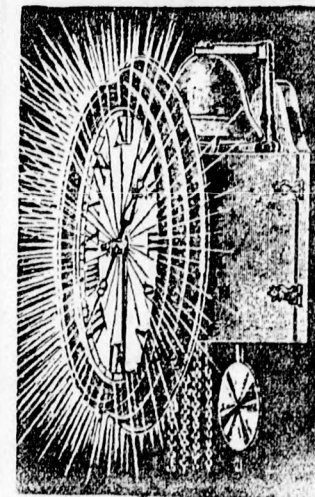
Egyes külföldi ezégek utánozzák ábráimat, de a valóságban silány árut szállítanak! Csak általam kipróbált, pontosan szabályozott órákat szállítok

Nem tetsző árut kicserélek, vagy a pénzt adom vissza

5 évi jótállás!

Legnagyobb raktár! * Legolcsóbb árak!

Brilláns, smaragd, igazgyöngy s egyéb drágakő-ékszerek, menyasszonyi, esküvői, születés, névnap, jubileumi, keresztelési s minden alkalmi ajándéknak megfelelő maradó és tartós értékű valódi ezüst, vagy ezüsttel bevont dísztárgyak, melyek a legújabb iparművészet remekel sehol oly mesés választékban és oly olcsó áron be nem szerezhetők.

Toronyharanghangu fali ébresztő óra éjjeli világító számlappal, 30 óráig jár, kellemes csengésű pontos és erős szerkezetű óra. Fél és egész órát üt, csinos kiállítás

7 korona

világító számlap nélkül

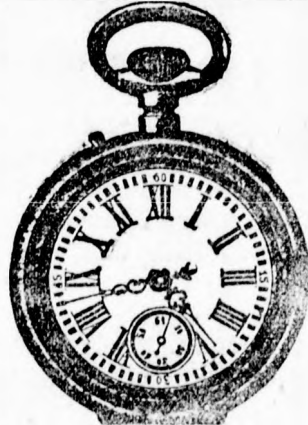
6 korona

Bármely ötvösmunkát elvállalok, költségvetéssel, rajzokkal ingyen szolgálok. Brillánsok, gyémántok foglaltását a legújabb divat szerint előnyös áron számítom.

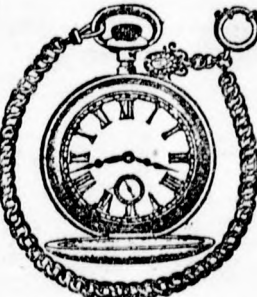
Világhírű amerikai rendszerű nickel zsebóra

valódi Roskopf 5 kor. 20 fill.

Valódi svájci szerkezettel 6 kor. 40 fillér

Legújabb divatu ezüsttel kivert finom cigarettá börtárca 5 koronától feljebb. Legdivatosabb lapos valódi ezüst cigarettá tárca ékkövekkel díszítve 10 koronától feljebb. Remek borostyánkő szipka ezüsttel dusan díszítve 10 koronától feljebb. A szípkák csupán ezüstben, vagy aranyban is kaphatók.

A rajz az eredetinek a fele. Duplafedelű nickel zsebóra a legpontosabb és leg-egyszerűbb zsebóra 7 korona 50 fillér.

Legújabb ébresztő óra 3 haranggal erős és pontos szerkezettel éjjeli világító számlappal 6 korona 1 haranggal 3 korona 2 haranggal 4 korona

Schönwald Imre órásmester és ékszergyáros PÉCS.

Ki ezen lapra hivatkozik megkapja ingyen és bérmentve 3000 ábrájú új árjegyzékemet, mely az ékszervásárlók valóságos tanácsadója.

Szurástól
Vágástól
Lövéstől
Feldörzsöléstől
Ütéstől
Harapástól
Zúzódástól
Izzadástól
Sok fekvéstől
Sömörtől
Viszketéstől
Kipállástól
Töréstől
Ficamodástól
Vérmérgezésből
Ótvartól
Bőrbajtól
Gyuladástól
Égéstől

eredő legújabb és legrégebb időtől
származó bármilyen

SEB

vagy kisebesedés minden utóbaj nélkül
beszárítható és teljesen gyógyítható az

Erényi

Ichtiol-Salicil

segítségével.

Az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil“ 3 koronás
dobozokban csak a kizárólagos készítőnél
kapható:

Erényi Béla „DIANA“
gyógyszertára

BUDAPEST, VII., KÁROLY-KÖRUT 5. SZ.

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap
szállítanak.)

Több mint egy millió köszönőlevél
érkezett be a világra minden részéről.

TÖRVÉNY ELŐTT
Női rablóvezér

Klein Janka tizenhétéves,
két polgári osztályt végzett
leány rablással vádolva állt
előtt ma az esküdtbírószék előtt.

Néhány évvel ezelőtt egyik budapesti polgári
leányiskolában Klein Janka volt a legpajkosabb nő-
vendék. Szülei tanítónőnek szánták, de a makrancos
leánynak nem sok hajlama volt a tanulásra. A leg-
képtelenebb csínyekkel bosszantotta társnőit, úgy,
hogy végre is kitétték a szűret az iskolából. Egy szép
napon a leány megszökött szülei házából s teljesen
elzülött. A legsötétebb Ferencváros csirkefogói kö-
zött ütötte fel tanyáját. Ezek között azután végképp
elromlott. A fiúk, akik éppen olyan züllöttek voltak,
mint ő, csakhamar meggyőződtek arról, hogy ebben
a leányban kitűnő cimborát fogtak.

Rablószövetséget alkottak, amelynek tagjai a
következők lettek: Klein Janka, László Béla ügynök,
Mágel József faszobrász, Ujvári Ferenc lakatossegéd,
Szoház Sándor szabósegéd, Imrich Károly kintornás,
Huszka László kintorna-kisérő, Bodó Ferenc asztalos-
segéd, Klimacsek Gusztáv asztalos és Ungár Elemér
magánhivatalnok.

Hosszas haditanácskozás után abban állapodtak
meg, hogy a Fregoli kávéházban a leánynyal elesáb-
bittatnak egy pénzes embert, azt kicsalják az utcára
s ott kirabolják. Tervüket szeptember 7-én éjjel haj-
tották végre.

Az áldozat Kuscha Frigyes nyergesmester volt,
akit miután félholtra vertek, az utcán ki is raboltak.
A pénzt még aznap éjjel ellumpolták. Reggelre azon-
ban kitudódott a bűn s valamennyit letartóztatták.
Ma tárgyalta ezt a pört Sárkány bíró elnöklésével az
esküdtbírószék. A vádlottakat dr. Kadosa Marcell,
dr. Baumfeld Lajos ügyvédek védtek, a közvédat
Böhm ügyész képviselte.

Klein Janka a tárgyalás során visszavonta kor-
ábbi beismerő vallomását s tagadta, hogy része lett
volna a rablásban. Ugyanígy tagad Nagel János is,
aki pedig a rendőrségen teljes beismerő vallomást tett.

— Ott azért vallottam úgy, mert brutálisan
bántak velem.

— Hát a vizsgálóbírónál?

— Ott meg zavarban voltam. (Derűtség.)

László Béla vádlottat, amiért tiszteletlenül vi-
selkedett, három napi böjttel szigorított magánzár-
kára ítélte fegyelmi büntetésül a bíróság. A többi
vádlott is mind tagad.

* A hamis tanuk. Amikor három évvel eze-
lőtt Benkő Rózi egy kétéshírű mulató tulajdo-
nosnője meghalt, háromszáz ezer korona vagyon
maradt utána. Miután végrendelet nem maradt,
az oldalági örökösök hajba kaptak az örökség fő-
lött. A szokásos hamis tanuk is csakhamar meg-
jelentek a látóhatáron. Förster Ferencné varrónő,
ennek férje és anyja jó pénzért felajánlották a
hamis tanuskodást az egyik rokonnak, Erdős
Kálmánnak, ez azonban kidobta őket. Ezek nem
estek kétségbe, hanem elmentek egy másik rokon-
hoz. Ennek kívánságára azután esküt tettek a
IV. kerületi járásbírószékén, hogy Benkő Rózi
előttük szóbeli végrendeletet tett s rája, illetve
gyermekére hagyta egész vagyonát. Erdősné ek-
kor ügyvédje, dr. Vaisz Sándor által feljelentette
őket hamis tanuzásért. A törvényszék dr. Weisz
Ödön védelme alapján bizonyítékok hiánya miatt,
fölmentő ítéletet hozott. Az ügyész a felmentés
ellen felelősséget jelentett be s a tábla ma kezdte
meg ez ügy felülbíráását. A tárgyalás több napig
fog tartani.

* A Gennári-ügy. A nyáron szenzációs
bűnvizsgálat indult meg a fővárosban Gennári
József vívómester ellen. Gennáriról A Nap rán-
totta le a leplet. A vívómester a babonás és
könnyen szuggerálható dr. Eránosz István előtt
megjelentette a „jó angyal“-t, aki azt a taná-
csot adta az ügyvédnek, hogy adja el a házát s
az érte befolyt kilencezer koronát Gennárinak
adja át. De ezzel a jó angyal nem légedett meg.
Megtiltotta azt is az ügyvédnek, hogy egyék s
ez a szó legszorosabb értelmében éhen halt. A
büntetőtörvényszék Tholt bíró tanácsa ezt a
szenzációs bűnpört január 4-én fogja tárgyalni.

* A nagybögös halála. Mult hó 14-én haj-
nalban a Váci-köruton halálos végű verekezés volt.
Penik Károly péksegéd, belekötött egy zenészekből
álló társaságba, mire Vidák Lajos nagybögös arcu-
lított. Jenik törös botjával keresztül szarta a ze-
nést, aki nyomban meghalt. A büntetőtörvényesek
Jeniket ma vonták felelősségre s elítélte halált okozó
súlyos testi sértés büntetésért egy évi börtönrre. Az
ügyész súlyosbírást felelősséget.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatözsde
I. Készáru-üzlet

30—40 fillérig drágább áron elkelt 35.000
mm. buza. Rozs 30—40 fillérral drágább. Zab tar-
tott. Tengeri 20 fillérral drágább. Árpa forgalom
nélkül.

Kötetett:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 26.05 K.,
400 mm. 78.5 k. 26.05 K., 200 mm. 78 k. 25.50 K.,
felső, 1000 mm. 77 k. 26.10 K., 1000 mm. 77 k.
26.10 K., 200 mm. 77 k. 25.50 K., felső, 200 mm.
76.5 k. 25.70 K., 200 mm. 70 k. 25.30 K., 200 mm.
74.5 k. 25.30 K., 1000 mm. 75.5 k. 25.55 K., 3000
mm. 74 k. 25.40 K.

Pestvidéki: 100 mm. 79 k. 25.80 K., 100 mm.
78.5 k. 24.80 K., hibás, 150 mm. 77.5 k. 25.40 K.,
155 mm. 77.5 k. 25.50 K., kocsira, 200 mm. 77 k.
25.30 K., 300 mm. 76.5 k. 24.80 K., hibás.

Fehérmegyei: 450 mm. 76 k. 25.55 K., 200
mm. 77 k. 24.50 K., üszkös, 1000 mm. 76 k. 25.40
K., 500 mm. 76.5 k. 25.40 K., 500 mm. 79 k. 25.40
K., 300 mm. 78 k. 25.40 K.

Raktáraru: 3000 mm. 78.5 k. 25.70 K., 3950
mm. 77 k. 25.40 K., 3600 mm. 76.8 k. 25.40 K.,
3800 mm. 74 k. 24.90 K.

Bácskai: 100 mm. 75 k. 25.— K.

Tolnai: 150 mm. 78 k. 26.— K.

Felsőmagyarországi: 1000 mm. 77 k. 25.40 K.

Kalocsai: 2500 mm. 75.5 k. 25.20 K.

Hortai: 500 mm. 76 k. 26.— K.

Mind három óra.

Rozs: 300 mm. 23.10 K., 100 mm. 23.10 K.,
150 mm. 23.10 K.

Zab: 100 mm. 16.90 K., 100 mm. 16.80 K.

Mind készpénzfizetés mellett.

Hivatalos jegyzés

Buza	kilós	Ára 100 kgr.	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki (uj)	75	24.90 — 25.30	79	25.60 — 25.—
"	78	25.10 — 25.50	80	25.70 — 26.10
"	77	25.25 — 25.65	81	— — — —
"	78	25.45 — 25.85	—	— — — —
Fehérmegyei (uj)	75	— — — —	79	25.85 — 25.75
"	76	24.80 — 25.20	80	— — — —
"	77	25.— — 25.40	81	— — — —
"	78	25.20 — 25.60	—	— — — —
Pestvidéki (uj)	75	24.65 — 25.05	79	25.40 — 25.80
"	76	24.85 — 25.25	80	— — — —
"	77	25.05 — 25.45	81	— — — —
"	78	25.25 — 25.65	82	— — — —
Bácskai uj	75	— — — —	—	— — — —
"	76	24.85 — 25.25	—	— — — —
"	77	25.05 — 25.45	—	— — — —
"	78	25.25 — 25.65	—	— — — —
Koss	elsőrendű uj	— — — —	25.10	23.85
"	középmínőségű uj	— — — —	22.90	23.05
Árpa	takarmány, elsőrendű	— — — —	15.90	16.10
"	takarmány, másodrendű	— — — —	15.70	15.90
Zab	elsőrendű	— — — —	16.50	16.90
"	középmínőségű	— — — —	16.10	16.40
Tengeri magyar	— — — —	— — — —	14.90	15.10
Repce	káposztarepce	— — — —	34.50	36.—

II. Határidő-üzlet.

Iránzata a kedvezőtlen időjárás követke-
zésében eleintén igen szilárd, végül pedig roha-
mosan emelkedett.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő köte-
sek történtek:

Októberi buza (1908)	23.02—23.34—23.22
Áprilisi buza (1908)	26.04—26.28—26.26
Októberi rozs	21.—21.16—21.26
Áprilisi rozs (1908)	24.18—24.40—24.44
Áprilisi zab (1908)	17.38—17.50—17.44
Májusi tengeri (1908)	15.28—15.44—15.42

Déli 1 órakor zárulnak.

Októberi buza	23.32—23.34
Áprilisi buza (1908)	26.26—26.28
Októberi rozs	21.26—21.30
Áprilisi rozs (1908)	24.44—24.46
Áprilisi zab (1908)	17.44—17.46
Májusi tengeri (1908)	15.42—15.44

Gabonaforgalom

1907. november 16-tól november 18-ig

	Érkezett	Elszállított
Buza	19800	145
Rozs	1520	133
Árpa	3993	—
Zab	7199	—
Tengeri	615	407
Liszt	2377	14431
Korpa	200	2990

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órakor a következők voltak a záró ár
folyamok:

Áprilisi buza (1908)	26.33
Októberi buza (1908)	28.36
Áprilisi rozs (1908)	24.48

Aprilisi zab (1908) 17.49
Májusi tengeri (1908) . . . 15.44

A budapesti értéktőzsde

Az amerikai pénzpiacról érkezett kedvezőbb hírek folytán a mai előtőzsde szilárd irányzatú volt és csak a zárlat felé gyöngült némileg bécsi arbitrázs-eladásokra.

Előtőzsde:

Köttettek: Osztrák hitel 627.—628.50. Magyar hitel 738.—742.—. Leszámitolóbank 465.—takaréék 1610.—. 467.—. Jelzálogbank 419.—424.—. Rimamurányi vasművek 512.—514.—. Közúti vasút 529.50—531.—. Városi vasút 274.50—285.—. Államvasút 650.50—659.—. Déli vasút 145.—146.—. Hazai bank 275.50—277.50.— Orosz kölcsön 86.50.

Déli tőzsde:

Ki nem elégitő berlini jegyzések gyöngítőleg hatottak a déli tőzsdére, úgy hogy az összes értékek délelőtti árelőnyük egy részét elvesztették.

Köttettek: Osztrák hitel 626.75—627.—. Magyar hitel 739—740.—. Leszámitoló 465—466.—. Jelzálog 422.50—424.—. Belvárosi takaréék 593.—. Fővárosi takaréék 2300.—. Orsz. közp. takaréék 1610.—. Salgótarjáni 555—558.—. Rimamurányi 517—512.—. Közúti vasút 528.25—530.—. Városi 275.—. Államvasút 654.75—657.50.—. Koronajáradék 92.10—92.20.—. Orosz járadék 86.50—86.60.

Utőtőzsde:

Irányzata élénk. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 626.—628.50.—. Magyar hitelrészvény 739.—738.50.—.

Osztrák-magyar államvasút 655.—655.25. Magyar jelzálogbank 423.—423.50.

Zárlat délután 4 órakor

Osztrák hitelrészvény 738.75. Magyar hitelrészvény 738.75. Osztrák-magyar államvasút 656.25. Magyar jelzálogbank 423.50.

Bécsi gabonatőzsde

Buza kellemes. Tiszavidéki 13.05—13.55 K. Marosvidéki 12.25—12.55 K. Tótvidéki 12.50—13.— K.

Rozs kellemes. Tótvidéki 12.15—12.35 K. Pestvidéki 12.15—12.40 K. Különféle 12.05—12.30 K.

Árpa tartott.

Tengeri kellemes. Magyar (új) 7.40—7.70 K. La plata (6) 8.75—9.05 K. Cinquntin 8.40—8.70 K.

Zab szilárd.

Idő: részben borult.

Bécsi értéktőzsde

Bécs, november 19. 4 2/3% papírjádék 95.75 4% osztr. aranyjár. 113.70. 1860. sorsjegy 145.75. Osztr. hitelsorsjegy 132.—. Angol osztr. bankrészv. 290.—. Bécsi Bankverein 515.50. Osztr. magy. bank 17.80. Déli vasút 145.—. Dunagözl. társ. 978.—. Dohány részv. 395.—. Cs. k. arany (vert) 11.37. Német bankváltók 117.77. 4 2/3% ezüst jár. 95.65.—095 Osztr. koronajáradék 95.90. 1864. sorsjegy 248.75 Osztr. hitelint. részv. 626.—. Union-Bank 526.—. Osztr. Länderbank 400.—. Osztr. m. áll. vasút 654.75. Elbe-völgyi vasút 423.50. Alpeli részv. 546.25. 20 frankos 19.21. Londoni váltóár 242.—. Lipótkohó 400.—. Török-sorsjegyek 181.—.

Bécs, november 19. 4% arany-járadék 109.40 Tiszai és szog. kölcs. sorsj. 139.—. Magy. hitelb. részv. 738.50 M. lesz. és váltó részv. 406.—. Rima-Murányi 609.50. M. enkoripar —.—. Adria hajózási r.-t. 390.50. Magyar koronajáradék 92.05. 4% magy. földteherm. kötv. 91.20. M. nyer.-k. sorsjegy 187.50 Kassa-Oderb. v. részv. —.—. M. keresk. bank —.—. M. Jelzálogbank 423.—.

Külföldi értéktőzsde

Berlin, november 19. (Zárlat.) 4 2/3% papírjádék —.—. 4% oszt. arany jár. 96.40. Osztr. hitel. 196.40. Déli vasút 27.25. Orosz bankjegyek 215.25. 4% új orosz kölcsön 71.20. Disconto Commandit 167.90. Dynamit Trust 153.50. Harpeni 192.60. Unifikált török jár. 92.20. 4 2/3% ezüst járadék —.—. 4% magy. arany jár. 91.90. Magyar koronajáradék 91.80. Osztr. m. államvasút 140.—. Bécsi váltóár 84.80. Olasz járadék 103.—. Alt. Vilamos Edison 193.50. Gelsenkircheni 191.75. Laurakohó 216.75.

ERTIAK és NOKNEK
legmagasabb heveny és idbit folyásoknál befocskentés nélküli legbiztosabb gyógyszernek a
SANID TOKOCSKÁK
bizonyítják. Egy dobozt (100 labdac) használati utasítással 6 kor. utánvét mellett. Kezdő gyengeség és impotenciának egyedül biztos szer a híres dr. TIMKÓ-féle orv. labdacok. Egy üveg ára 10 korona, küldi
MAGYAR KIRÁLYI gyógyszerár, Budapest, V., Marokkói-utca 2/c. sz.

KISS szerencsése NAGY!
Akar Ön
felvilágosítást, arról, hogy ez a három szó:
KISS szerencsése NAGY
miért a legnépszerűbb az egész országban?
VEGYEN
egy sorsjegyet a KISS bankházban.
Központ: Kossuth Lajos-utca 13.
Fiók: Erzsébet-körút 22. sz.,
Váci-körút 5.
és ön megtudja, hogy egy cég, melynek üzleti tevékenysége a közönségre nézve oly előnyös, okvetlen kell, hogy legnépszerűbb legyen az országban, mert
KISS szerencsése NAGY!
Huzás már holnap.
A sorsjegyek árai:
Nyolcvan K. 1.50
Negyven K. 3.—
Fél K. 6.—
Egész K. 12.—

Kiss Károly és Társa
a m. kir. szab. osztálysorsj. főelárusítóhelye Bpest.
KISS KÁROLY ÉS TÁRSA
2000.000

Szakképzettség, bő tapasztalata és páratlan sikerei alapján melegen ajánljuk
Dr. FÜREDI
v. kórházi és kor. pénztári főorvost, a Medjidi-rend lovagja, stb.
Titkos betegségek
mindennemű férfi és női bajok, úgy férfigyengeség gyors és gyökeres gyógyítására.
Rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 8-ig. Budapest, Kerepesi-ut 60. Levél útján is biztos siker. Iparosoknak feleárbán és résztfizetésre.

Női óvszer.
Női orvosok által kipróbálva, nagyon megbízható és soha nem mondja fel a szolgálatot!
Melissa-Ovale.
Minta oktatással együtt K. 2.40.
Kapható minden gyógyszárban és droguériában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. széküldési irodája által
E. Thal, Wiso, III., Postfach 5.

Bogdány szerencsése páratlan!

Sürgöncim: FORTUNA. Telefon 88—16.
Huzás már holnap
Tossék kivánni és címünkre beküldeni
MEGREDELŐ-LEVÉL.
BOGDÁNY S. fővárosi sorsjegyiroda részv. társ. Budapest, IV., Károly-körút 20.
Sziveskedjék a magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték I. osztályához a sorsjegyet azonnal megküldeni.
A sorsjegy árát: } mellékelve bélyegekben küldöm.
} Egyidejűleg postautalványnyal küldöm.
..... K f } kérem utánvételezni.
(A meg nem felelő mód áthuzandó.)
Pontos cím:
Név:
Lakhely, utca, házszám:
Utolsó posta (megye):

Hivatalos árak:
1/8 sorsj. 1/4 sorsj. 1/2 sorsj. 1/1 sorsj.
K 1.50 K 3.— K 6.— K 12.—
Vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése után küldjük sorsjegyeinket.
Sürgöncim: FORTUNA. Telefon 88—16.

Bogdány szerencsése páratlan!

SZÍNHÁZAK

Szerda, 1907. november 20-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A boszorkány.

Dráma 5 felvonásban.

Kezdetre 7 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Falusi Madonna.

Daljáték 3 felvonásban.

Kezdetre 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Az ördög.

Vígjáték 3 felvonásban.

Kezdetre fél 8 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

(Vig-Opera).

A falu rossza.

Népszínmű 3 felvonásban.

Kezdetre 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Kerülő ut

Színmű 3 felvonásban.

Kezdetre 1/28 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A tenger.

Kezdetre 7 1/2 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

Modern Színház - Cabaret

Andrássy-ut 69.

Telefon 93-16.

Baccarat. Guthi Soma darabja.

Minden megrágt. Molnár

Ferenc jelenete. Nézőtér a

színpadon. Színpadi tréfa.

Díznótór a Lipótvárosban.

Pesti életkép. Irta Molnár Ferenc.

Huszonegy mulatságos ka-

barettszám. Fellépnek:

Pálmay Ilka, Medgyaszay

Vilma, Tornai Fancsi, Poór

Lili, Vörös Ill, Kékény Ilona

Ural Mella, Gregus Margit,

Nyáray Kardos, Kabók,

Sólyom, Szentirmai, Bár-

sony.

Kezdetre 9 órákor.

KELETI-SZÍNHÁZ.

VII., Baross-tér 15.

Telefon 88-90.

A főváros legegészségesebb beren-

dezett mozgószínháza.

Az ördög-vadászat. Hewai

szigete. Az igazi matróz. A

vidám házmester. Az álmok

birodalma. Kiállhatatlan ka-

masz. A bolygó újság. A far-

mer tragédiája. Egy bolygó

perc. Frakkos bandita és

még két, az utolsó órák-

ban érkezett attrakció.

Kezdetre 5 órákor.

Beraktározási

előlegző- és batoroszállító vállalat.

Fogadjunk beraktározásra batoroszállítókat, varrógépeket és mindennemű árukat. Adunk azokra kölcsönt 1/2 évi kamattal egy helyben, mint vidékre.

HELLER TESTVÉREK,
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1.
Rákóczi-(Kerespesi)-ut sarok. Tele-
fonszám 79-85.

18 forinttól

mérték után készítenk a legelő-
gásabb férfi-öltönyt, téli-
kabátot, felöltőt francia-,
angol- és hazai szövetekből.
28 forinttól szalon, Ferenc
József, frakk és szar-
kettöltönyt a legfinomabb
krep- vagy himalaja-szövetekből.
Budapesti évi lakóknak kedvez-
ményes évi részletekre is. Nagy
öltöny készítése rendelésnél sza-
bázonkat nagy mintagyűjtemé-
nyekkel vidékre is küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA
Budapest, Nagydífa-utca 3.

Huzás már

HOLNAP TÖRÖK csütörtökön!

TÖRÖK

Egész sorsj. 12.— K.
Fél " 6.— K.
Negyed " 3.— K.
Nyolcad " 1.50 K.

Főújlet:
Szervita-tér 3/c.

Fiókok:
Váci-körút 4.
Teréz-körút 46.

Török A. Tsa Bankház R.-T.
Budapesten

Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.

FOLIES CAPRICE

Lejátszó: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Rendező: ROTT SÁNDOR
MA! Az előadás kezdete fél 9 órákor. MA!
Egynegyed 10 órákor! Egynegyed 10 órákor!

„Leánynézőben“.

Bohózat. Irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.
Végül 11 órákor! Végül 11 órákor!

„Ländliche Unschuld“

Burlesk bohózat. Irta: Satyr. Rendező: Werner Manó.
Továbbá: Trebitsch Sándor és Baura Emil, Türk
Berta és Zöldi Márton új szülő számaikkal.
Nappali pénztár délelőtt 9-1-ig és délután 3-6-ig.
Az 1-es emeleti Casino de Paris-ban minden este fél
12-től angol és francia különlegességek fellépte.

Badacsony - kávéház

VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Ma és minden este
Nagyszombati BARNALACI

volt állatorvosnagyhallgató vezetése alatt Balázs Pista 12 tagból
álló zenekarával, hangversenyez. Kiváló részvétel a hangversenyen

Schreier Sándor

hegedű és gordonkaművész is, aki a külföldi udvarok előtt is nagy
sikerral mutatva be művészetét. A nagy zenei- és művészeti mellet még egy
különös kedvezményben is részesülnek a t. vendégek, a mennyiben
étlap szerint tetszésük szerint választott színházi vacsorát
kapnak egy koronáért.

Családok találkozóhelye! Polgári árak!

Felesége keres

a háztartás vezetése mellett könnyű kezi-
munkával 20 kor-ig hetenként.
Férfinak is alkalmas.
Csekély bevezetési költségek.
Kérjen prospektust !!

SCHÖNDORFER F.
Vállalat házipar fejlesztésére.
Wien, VII., Nelkengasse 142.

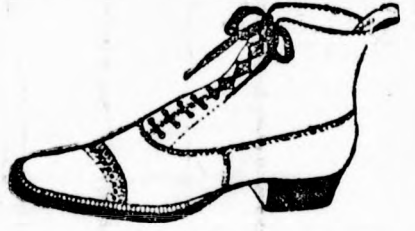
VESZEK

urasságoktól levetett férfi ruhákat a legmaga-
sabb árban. Levelezőlapon adott értesítésre,
ugy helyben, mint vidéken, személyesen jövők.

Braun Elemér,
BUDAPEST, Király-utca 40. III. em. 17.

DOCZI M.

Magyarország legnagyobb cipő-raktára:
Budapest, Rákóczi-ut 10. sz.

Férfi cipők:	Kor.
Borjubőr fűzés sima v. betétes	8.—
Amerikai boxbőr, cugos 9.50, fűzés	10.—
Francia sevro cugos v. fűzés 10. gomb.	11.—
Posztó, bőrrel körül 8.50, oroszokkal	9.50
Eredeti amer. cipők, széles talppal	13-16
Női cipők:	Kor.
Zerge v. borjubőr, fűzés v. cugos	7.—
Amerikai box, fűz. v. cug. 8.50, gomb.	9.—
Francia sevro, fűz. v. cug. 9.50, gomb.	10.—
Posztó, körül bőrrel 7.50, oroszok	8.—
10.000 pár női posztó comod-cipő	2-3.
Férfi csizmák:	Kor.
Bagaria bőrből erős dupla talppal	18-20.
Halinából, többféle kiállításban	13-16.
Finom orosz sárcipő női	3.—, férfi 4.—

Nem megfelelő árut készséggel becserelek. 150
fényképpel ellátott, remekül kiállított
képes nagy árjegyzékem megjelent
és bárkinék ingyen és bérmentve küldöm.

Női kézimunkák

hímzőanyagok és szövetek
rendkívüli nagy választékban jutá-
nyos áron kaphatók

Alapítva 1883. Nagy képes árjegyzék díjtalanul

BÉRCZI D. SÁNDOR

női kézimunka-
nagyiparosnál
BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCA 4. SZ.
!! Házlebontás miatt !!
üzletemet 1908. május 1-én
VI., Dessewffy-utca 5. sz. a. (Váci-körút sarok)
saját áruházamba helyeztem át.
Vidékre kiválasztásra is küldök.

+ INGYEN +

diszert és bérmentve küldjük
rendkívüli érdekes tartalma ábrák-
kal és használati utasítással el-
látott árjegyzékünket.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
PESAR. OCLUS. NŐI ÖVSZER 3-5 kor.
feltétlenül megbízható valódi angol és francia
gyártmányok.

„NAKIRA“ törv. védett férfi-övszer különlegesség,
valódi indiai paragummiból fel-
tétlenül megbízható, tucatja... 12 K

MINTAGYŰJTEMÉNY 12 drb legfinomabb
övszerből — 4 korona.

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védett
női különlegesség 14 kor.

Universalis-sérvkötők

páratlanok, kis gummi nyomólappal, a legnagyobb sérv is el-
zárható. Egyoldalt 5-12, kétoldalt 10-24 kor.

Műlábak, műkezek, egyenestartók ferdén női-
Haskötők, gummiharisnyák stb. Irrigá-
torok, betegápolási cikkek kaphatók.

Magyar Orvosi Műszertár Budapest
VII., Rákóczi-ut 32.
Pontos címre és a veres keresztre ügyeljünk.

GAEDICKE bankház

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. szám.

Ajánl a holnapi huzáshoz

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad osztálysorsjegy
12.—	6.—	3.—	1.50 koronáért.

